

Προς: Δήμο Χίου

Έργο

**«Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.)
Δήμου Χίου»**

Παραδοτέο (Π1α)

**«Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης - Χαρτογράφηση
της Περιοχής Παρέμβασης»**

Πίνακας 1: Ιστορικό Εκδόσεων

Περιγραφή Εγγράφου	Δημιουργός	Έλεγχος	Έγκριση	Έκδοση
Παραδοτέο Π1α	ΟΡΙΖΩΝ ΑΤΕ – WWE ΙΚΕ		Δέσποινα Χατζηγαβριήλ Ιωάννης Γιάνναρος	A - 15/11/2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Υπάρχουσα Κατάσταση.....	56
1.1 Περιοχή Μελέτης	56
1.1.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	89
1.1.2 Παραγωγική Διάρθρωση και Απασχόληση	1011
1.1.3 Υφιστάμενη Κατάσταση Χρήσεων Γης – Κάλυψη Εδάφους.....	1516
1.1.4 Φυσικό Περιβάλλον.....	1718
1.1.5 Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι.....	1819
1.2 Στρατηγικός Σχεδιασμός του Δήμου Χίου.....	1920
1.2.1 Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού Δήμου Χίου	1920
1.2.2 Σχέδιο για Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη – Β.Α.Α.	1920
1.2.3 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας – Σ.Β.Α.Κ.	1920
1.2.4 Σχέδιο Δράσης Αειφόρου Ενέργειας – Σ.Δ.Α.Ε.	2021
1.2.5 Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων – ΤΟ.Σ.Δ.Α.	2021
1.2.6 Προγραμμάτων Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) - LEADER	2122
1.3 Πολεοδομικός Σχεδιασμός	2223
1.3.1 Θεσμικό Πλαίσιο και Χρήσεις Γης	2223
1.3.2 Όροι Δόμησης	2223
1.3.3 Οικισμοί.....	2223
1.3.4 Κτιριακές Εγκαταστάσεις και Υποδομές	2223
1.3.5 Κτιριακό Απόθεμα	2324
1.3.6 Κοινόχρηστοι Χώροι	2526
1.3.7 Σημεία Ενδιαφέροντος	2526
1.3.8 Υφιστάμενα Δημοσίως Προσβάσιμα Σημεία Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.).....	2728
1.3.9 Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης.....	2728
1.4 Κυκλοφοριακά Χαρακτηριστικά της Περιοχής Μελέτης.....	2829
1.4.1 Δίκτυα Μεταφορών.....	2829
1.4.2 Κυκλοφοριακοί Φόρτοι	3031
1.4.3 Δημοτικός Στόλος Οχημάτων.....	3133
1.4.4 Στόλος Ιδιωτικών Οχημάτων	3233
1.4.5 Δημόσιες Μεταφορές	3234
1.4.6 Ρύποι	3234
1.5 Κατευθύνσεις Σχεδιασμού	3234
1.5.1 Εθνικό Επίπεδο	3234
1.5.2 Περιφερειακό Επίπεδο.....	3435
1.5.3 Τοπικό Επίπεδο.....	3637
1.6 Υφιστάμενοι Χώροι Στάθμευσης.....	3738
1.7 Υφιστάμενες Μελέτες.....	3739

Δήλωση Εμπιστευτικότητας: Το παρόν Παραδοτέο, παραδίδεται στο συμβαλλόμενο με την Ένωση μέρος (Αναθέτουσα Αρχή) για συγκεκριμένους σκοπούς που συνάδουν με το έργο και τις υπηρεσίες της Εταιρείας μας και μόνο. Κάθε σελίδα του Παραδοτέου, συνοδεύεται από τον κωδικό αυθεντικοποίησης **XIOS-SFHO-ORIZWWE15112021** που έχει εκδώσει η Εταιρεία μας κατά την συγγραφή του, ο οποίος αποτυπώνεται στο κάτω αριστερό μέρος κάθε σελίδας. Το παρόν Παραδοτέο δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για κανένα άλλο σκοπό και από κανένα άλλο μέρος ή Φορέα. Δεν δεχόμαστε καμία ευθύνη για τυχόν συνέπειες προκύψουν στην περίπτωση που κάποιο άλλο μέρος χρησιμοποιήσει το εν λόγω Παραδοτέο για κάποιο άλλο σκοπό ή στην περίπτωση που εμπεριέχεται λάθος σε αυτό ή παράλειψη που οφείλεται σε λάθος η παράλειψη σε πληροφορίες που μας έχουν χορηγηθεί. Το Παραδοτέο αυτό περιέχει εμπιστευτικές πληροφορίες και δικαιώματα ιδιοκτησίας, δεν θα πρέπει να δοθεί σε κανένα άλλο μέρος χωρίς τη συγκατάθεση μας ή χωρίς τη συγκατάθεση του μέρους που μας ανέθεσε την υπηρεσία (Αναθέτουσα Αρχή) και απαγορεύεται κατ' οποιονδήποτε τρόπο να αντιγραφεί ή να αναπαραχθεί στο σύνολό του ή μέρους των εμπιστευτικών πληροφοριών που αυτό περιλαμβάνει για άλλο σκοπό.

1. Υπάρχουσα Κατάσταση

1.1 Περιοχή Μελέτης

Ο Δήμος Χίου ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου (η οποία αποτελείται από τα νησιά Χίος, Ψαρά, Αντίψαρα και Οινούσσες), της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Δημιουργήθηκε με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» την συνένωση των πρώην Δήμων Χίου, Αγίου Μηνά, Αμανής, Ιωνίας, Καμποχώρων, Καρδαμύλων, Μαστιχοχωρίων και Ομηρούπολης, που σήμερα αποτελούν τις Δημοτικές Ενότητες (ΔΕ) του Δήμου.

Ο Δήμος Χίου καταλαμβάνει ολόκληρο το νησί της Χίου και είναι ο μεγαλύτερος Δήμος της Περιφερειακής Ενότητας Χίου (περιλαμβάνει ακόμα τους Δήμους Οινουσσών και Ψαρών). Το οικιστικό δίκτυο διαρθρώνεται σε 7 επίπεδα, αυτά που προβλέπει το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Η πόλη της Χίου είναι ο μοναδικός οικισμός 3^{ου} επιπέδου (λοιποί εθνικοί πόλοι). Οι οικισμοί Πυργί, Καρδάμυλα και Βολισσός είναι ενισχυμένου 7^{ου} επιπέδου, ενώ όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί είναι 7^{ου} επιπέδου.

Το νησί απέχει ελάχιστα από τις ακτές της Μικράς Ασίας, και συγκεκριμένα τη χωρίζουν μόλις 3,5 ναυτικά μίλια από το ακρωτήριο Πούντα, ως τη χερσόνησο της Ερυθραίας στο ύψος του Τσεσμέ. Είναι το δεύτερο σε έκταση νησί της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και το πέμπτο στην Ελλάδα, με έκταση 842,54 τ. χλμ. και πληθυσμό 51.390 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Ο Δήμος εκτός από την πόλη της Χίου, που αποτελεί και την έδρα του Δήμου, έχει άλλους 64 οικισμούς (αναλύονται στη συνέχεια).

Αναλυτικότερα:

Η Δ.Ε. Χίου είναι η πολυπληθέστερη Δ.Ε. του Δήμου και περιλαμβάνει ουσιαστικά την πόλη της Χίου, που ήταν και ο πρώην Δήμος πριν το Πρόγραμμα «Καλλικράτης». Η ιστορία της πόλης της Χίου ξεπερνά τα 3.000 χρόνια. Σ' όλη αυτή την μακρόχρονη πορεία της η Χίος γνώρισε περιόδους ακμής και παρακμής. Σήμερα αποτελεί εμπορικό, οικονομικό και διοικητικό κέντρο της Περιφερειακής Ενότητας, λειτουργεί ως αστικό κέντρο, που υπό διαφορετική κλίμακα και ένταση λειτουργεί και ως πυρήνας της ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής, αλλά και ως δέκτης όλης της οικονομικής δραστηριότητας της ευρύτερης περιοχής και του νησιού.

Παρ' όλο που η καταστροφή του 1822, ο σεισμός του 1881 αλλά και η γενικευμένη ανοικοδόμηση των μεταπολεμικών δεκαετιών δεν άφησαν ανεπηρέαστη την ιστορική αρχιτεκτονική φυσιογνωμία της, η πόλη διατηρεί πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία για τον επισκέπτη, τόσο στο κέντρο, όσο και στις συνοικίες της.

Η Δ.Ε. Αγίου Μηνά βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού και σε απόσταση μόλις 7,5 χιλιομέτρων από την πόλη της Χίου. Αποτελεί τη μικρότερη σε έκταση Δ.Ε. του Δήμου Χίου (13,05 τ. χλμ.), αλλά με σημαντική συμμετοχή στο τουριστικό προϊόν του νησιού. Ο οικισμός Θυμιανά, έδρα του πρώην Δήμου, είναι από τους μεγαλύτερους του νησιού, γνωστός για τα πολλά λατομεία του από τα οποία εξαγονταν η πέτρα Θυμιανούσικο.

Η Δ.Ε. Αμάνης βρίσκεται στα βορειοδυτικά του νησιού και έχει έκταση 158,39 τ. χλμ. Ο πρώην Δήμος πήρε το όνομά του από το βουνό Αμανή γύρω και πάνω στο οποίο βρίσκονται χτισμένοι οι οικισμοί του, περιλάμβανε 11 Δημοτικά Διαμερίσματα και είχε ως έδρα τη Βολισσό.

Η Δ.Ε. Ιωνίας βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού. Καταλαμβάνει έκταση 48,27 τ. χλμ. και ο πρώην Δήμος περιλάμβανε 11 Δημοτικά Διαμερίσματα και είχε ως έδρα του την Καλλιμασιά. Η Καλλιμασιά υπήρξε μια από τις σημαντικότερες κωμοπόλεις του νησιού κατά το Μεσαίωνα, καταστράφηκε όμως σχεδόν ολοκληρωτικά από σεισμό το 1881.

Η Δ.Ε. Καμποχώρων πριν το πρόγραμμα «Καλλικράτης» αποτελούσε Δήμο που απαρτιζόνταν από έξι Κοινότητες, στις οποίες το 1998 προστέθηκε η Κοινότητα ο Άγιος Γεώργιος Συκούσης. Βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού και έχει έκταση 50,57 τ. χλμ. Έδρα του πρώην Δήμου ήταν το Χαλκειός.

Η Δ.Ε. Καρδαμύλων βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο του νησιού. Καταλαμβάνει έκταση 182,48 τ. χλμ. και ο πρώην Δήμος περιλάμβανε 6 Δημοτικά Διαμερίσματα με έδρα τα Καρδάμυλα.

Η Δ.Ε. Μαστιχοχωρίων βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα του νησιού. Η περιοχή πήρε την ονομασία της από τη μαστίχα που ευδοκιμεί στην περιοχή. Καταλαμβάνει έκταση 211,68 τ. χλμ. και ο πρώην Δήμος περιλάμβανε 9 Δημοτικά Διαμερίσματα με έδρα το Πυργί, το μεγαλύτερο από τα χωριά της νότιας Χίου.

Τέλος, **η Δ.Ε. Ομηρούπολης** είναι ουσιαστικά ο πρώην Δήμος Ομηρούπολης που είχε ως έδρα την κωμόπολη Βροντάδος. Βρίσκεται στο βόρειο κεντρικό τμήμα του νησιού και βρέχεται από τη θάλασσα τόσο από τη δυτική όσο και από την ανατολική πλευρά της. Είναι ορεινή περιοχή με εκτεταμένα δασικά οικοσυστήματα. Η πόλη της Χίου με τον Βροντάδο ουσιαστικά σήμερα αποτελούν ένα ενιαίο πολεοδομικό συγκρότημα. Η Δ.Ε. Ομηρούπολης έχει έκταση 155,01 τ. χλμ. και αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη πληθυσμιακή Δ.Ε. μετά από αυτή της Χίου.

Εικόνα 1: Διοικητικός Χάρτης του Δήμου Χίου

Πηγή: Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού Δήμου Χίου, 2020.

Πίνακας 1: Δομή Δήμου Χίου

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	Δημοτική Κοινότητα Θυμιανών
	Τοπική Κοινότητα Νεοχωρίου
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΜΑΝΗΣ	Τοπική Κοινότητα Αγίου Γάλακτος
	Τοπική Κοινότητα Βολισσού
	Τοπική Κοινότητα Διευχών
	Τοπική Κοινότητα Κεράμου
	Τοπική Κοινότητα Κουρουνίων
	Τοπική Κοινότητα Λεπτοπόδων
	Τοπική Κοινότητα Μελανιού
	Τοπική Κοινότητα Νέας Ποταμιάς
	Τοπική Κοινότητα Νενητουρίων
	Τοπική Κοινότητα Παρπαριάς
	Τοπική Κοινότητα Πираμάς
	Τοπική Κοινότητα Πισπιλούντος
	Τοπική Κοινότητα Τρυπών

	Τοπική Κοινότητα Φυτών
	Τοπική Κοινότητα Χαλάνδρων
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΝΙΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Καλλιμασιάς
	Δημοτική Κοινότητα Νενήτων
	Τοπική Κοινότητα Βουνού
	Τοπική Κοινότητα Έξω Διδύμας
	Τοπική Κοινότητα Θολοποταμίου
	Τοπική Κοινότητα Καταρράκτου
	Τοπική Κοινότητα Κοινής
	Τοπική Κοινότητα Μέσα Διδύμας
	Τοπική Κοινότητα Μυρμηγκίου
	Τοπική Κοινότητα Παγίδος
	Τοπική Κοινότητα Φλατσίων
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	Τοπική Κοινότητα Αγίου Γεωργίου Συκούση
	Τοπική Κοινότητα Βαβιλών
	Τοπική Κοινότητα Βασιλεωνοίκου
	Τοπική Κοινότητα Βερβεράτου
	Τοπική Κοινότητα Δαφνώνος
	Τοπική Κοινότητα Ζυφιά
	Τοπική Κοινότητα Χαλκείου
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	Δημοτική Κοινότητα Καρδαμύλων
	Τοπική Κοινότητα Αμάδων
	Τοπική Κοινότητα Βικίου
	Τοπική Κοινότητα Καμπιών
	Τοπική Κοινότητα Πιτυούντος
	Τοπική Κοινότητα Σπαρτούντος
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ	Δημοτική Κοινότητα Πυργίου
	Τοπική Κοινότητα Αρμολίων
	Τοπική Κοινότητα Βέσσης
	Τοπική Κοινότητα Ελάτας
	Τοπική Κοινότητα Καλαμωτής
	Τοπική Κοινότητα Λιθίου
	Τοπική Κοινότητα Μεστών
	Τοπική Κοινότητα Ολύμπων
	Τοπική Κοινότητα Πατρικών
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ	Δημοτική Κοινότητα Βροντάδου
	Δημοτική Κοινότητα Λαγκάδας

	Τοπική Κοινότητα Ανάβατου
	Τοπική Κοινότητα Αυγώνων
	Τοπική Κοινότητα Καρυών
	Τοπική Κοινότητα Σιδηρούντος
	Τοπική Κοινότητα Συκιάδας
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	Δημοτική Κοινότητα Χίου

Πηγή: Πρόγραμμα Καλλικράτης, ΝΟΜΟΣ 3852/2010.

1.1.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Χίου, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας για την απογραφή του 2011, έχει μόνιμο πληθυσμό 51.390 κατοίκους, με το ποσοστό του 52,3% να συγκεντρώνεται στη Δημοτική Ενότητα Χίου, ενώ συγκεντρώνει το 97,6% του πληθυσμού της Περιφερειακής Ενότητας Χίου και το 27,8% της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Η Δημοτική Ενότητα Ομηρούπολης είναι δεύτερη σε μέγεθος (14,6% του Δήμου Χίου), ενώ οι υπόλοιπες Δημοτικές Ενότητες είναι αρκετά μικρότερες με μεγάλη διαφορά.

Ο Πίνακας που ακολουθεί αποτυπώνει τη διάρθρωση του πληθυσμού ανά Δημοτική Ενότητα:

Πίνακας 2: Πληθυσμός του Δήμου Χίου ανά Δημοτική Ενότητα

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	3.271
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΜΑΝΗΣ	983
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΝΙΑΣ	3.956
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	2.897
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	2.234
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ	3.672
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ	7.527
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	26.850
ΣΥΝΟΛΟ	51.390

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ 2011.

Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου από το 1991 παραμένει σε σταθερά επίπεδα σε γενικές γραμμές. Για την ακρίβεια από την απογραφή του 1991 μέχρι την απογραφή του 2011 ο ρυθμός μεταβολής του πληθυσμού του Δήμου ήταν -0,46%. Ωστόσο σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων υπήρξαν μεγάλες διακυμάνσεις. Τη μεγαλύτερη θετική μεταβολή σημείωσε η Δ.Ε. Αγίου Μηνά που από το 1991 μέχρι το 2011 παρουσίασε πληθυσμιακή αύξηση της τάξης του 36,69%. Αντίθετα η μεγαλύτερη πληθυσμιακή μείωση σημειώθηκε στις Δ.Ε. Αμάνης και Καρδαμύλων οι οποίες σημείωσαν αρνητική μεταβολή της τάξης του 27,35% εκάστη. Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται η πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου Χίου συνολικά και των Δημοτικών του Ενοτήτων από το 1991 και έπειτα:

Πίνακας 3: Εξέλιξη του πληθυσμού του Δήμου Χίου ανά Δημοτική Ενότητα (ΔΕ)

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 1991
Δ.Ε. ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	3.271	2.678	2.393
Δ.Ε. ΑΜΑΝΗΣ	983	1.529	1.353
Δ.Ε. ΙΩΝΙΑΣ	3.956	4.474	4.461
Δ.Ε. ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	2.897	2.870	3.103
Δ.Ε. ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	2.234	2.758	3.075
Δ.Ε. ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ	3.672	4.322	4.707

Δ.Ε. ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ	7.527	7.471	7.304
Δ.Ε. ΧΙΟΥ	26.850	25.671	51.627
ΣΥΝΟΛΟ	51.390	51.773	51.627

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2011.

Από τους 51.390 κατοίκους του Δήμου Χίου οι 25.775 είναι άντρες και οι 25.615 γυναίκες (50,2% και 49,8% αντίστοιχα). Η μέση ηλικία του πληθυσμού του Δήμου υπολογίζεται στα 42,3 έτη και ο πληθυσμός δεν παρουσιάζει γήρανση σε μεγάλο βαθμό. Στο σύνολο του Δήμου, το 53,97% του πληθυσμού ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 20-59 ετών, το 26,85% στην ηλικιακή ομάδα άνω των 60 ετών (με το 16,02% να είναι άνω των 70 ετών) και μόλις το 19,19% να ανήκει στις ηλικίες 0-19.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζεται την αναλυτική κατανομή του πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα:

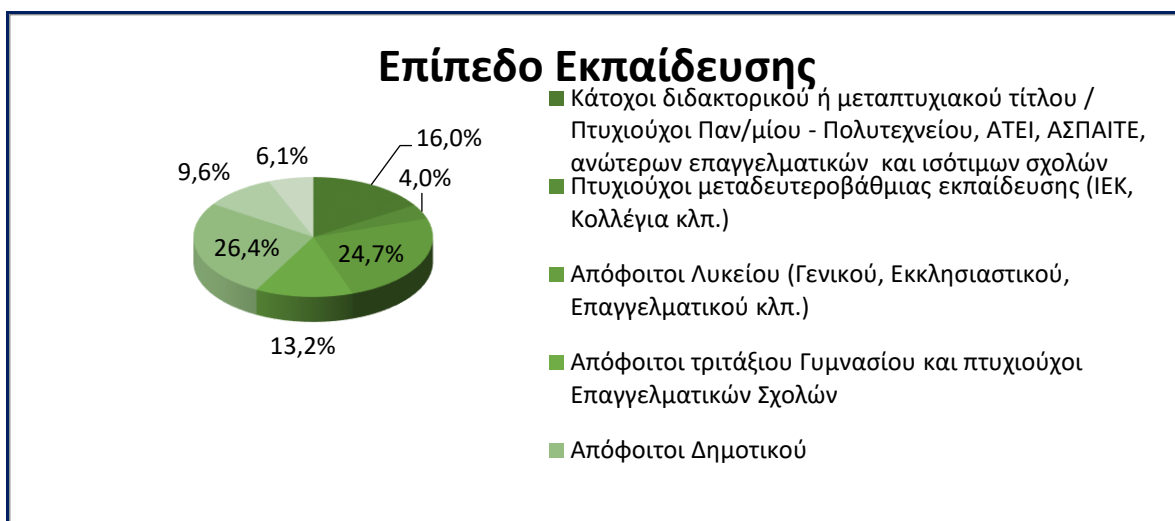
Πίνακας 4: Κατανομή Πληθυσμού Δήμου Χίου σε ηλικιακές ομάδες

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
0-9 ετών:	4.831	9,40%
10-19 ετών:	5.030	9,79%
20-29 ετών:	7.271	14,15%
30-39 ετών:	7.425	14,45%
40-49 ετών:	6.823	13,28%
50-59 ετών:	6.214	12,09%
60-69 ετών:	5.564	10,83%
70+ ετών:	8.232	16,02%
ΣΥΝΟΛΟ	51.390	100,00%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2011.

Βάσει της απογραφής του 2001, από το σύνολο των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων, μόνο δύο θεωρούνται αστικές, οι Δημοτικές Κοινότητες Χίου και Βροντάδου και συγκεκριμένα οι οικισμοί της Χίου με πληθυσμό 26.850 κατοίκους και του Βροντάδου με πληθυσμό 5.323 κατοίκους, δηλαδή το 62,6% του πληθυσμού του Δήμου. Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί του Δήμου είναι αγροτικοί. Το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων του Δήμου είναι σε γενικές γραμμές μέτριο προς χαμηλό, με το 26,4% του πληθυσμού να έχει αποφοιτήσει από το δημοτικό, ενώ 13,2% και 24,7% έχουν αποφοιτήσει από Γυμνάσιο και Λύκειο αντίστοιχα. Οι πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι μόλις 4,0% και οι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (τεχνολογικών ιδρυμάτων και πανεπιστημιακών σχολών και οι κάτοχοι μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων) είναι μόλις 16,0%.

Διάγραμμα 1: Επίπεδο εκπαίδευσης

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2011.

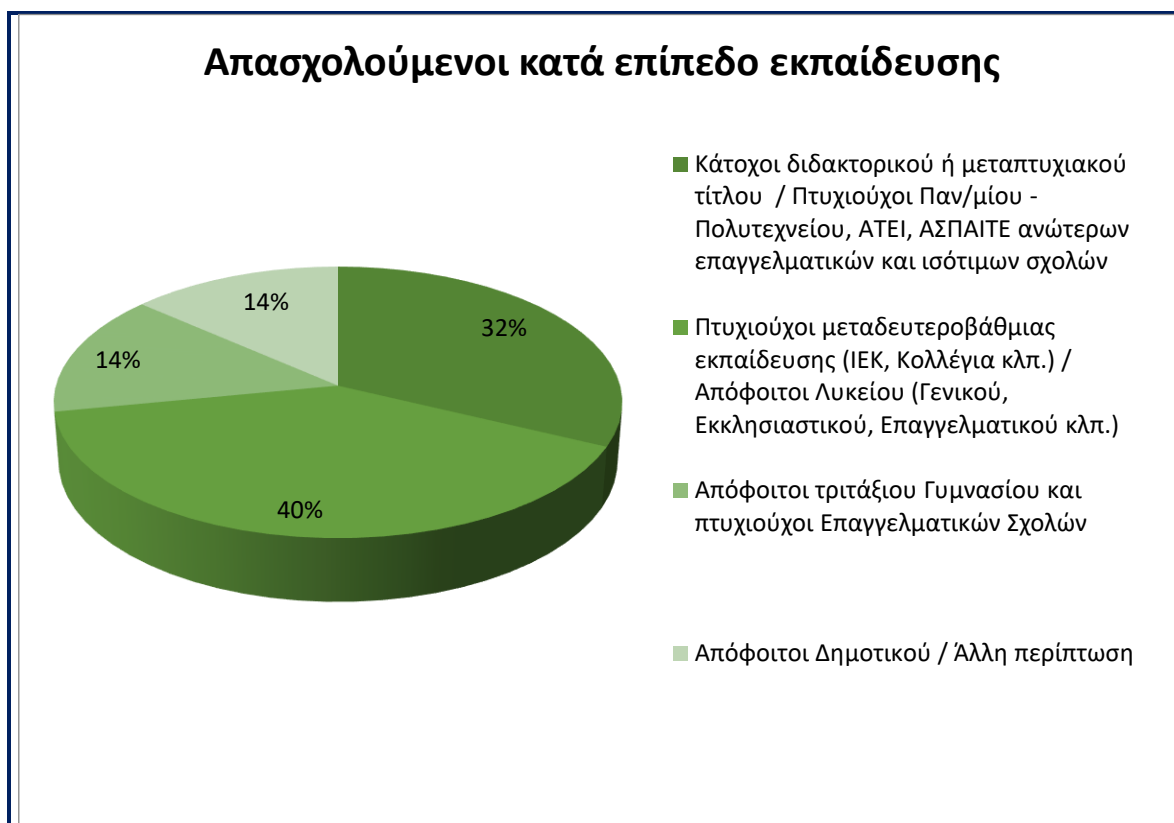
1.1.2 Παραγωγική Διάρθρωση και Απασχόληση

Ο Δήμος χαρακτηρίζεται από έντονη «περιφερειακότητα», με έντονα τα χαρακτηριστικά μιας σχετικά «κλειστής οικονομίας», με έντονα ειδικά – τοπικά χαρακτηριστικά, αλλά και με κυρίαρχες τις βασικές παραμέτρους της «νησιωτικότητας», όπως η ύπαρξη έντονων αναπτυξιακών διαφοροποιήσεων μεταξύ του Δήμου Χίου και των άλλων Δήμων που ανήκουν στο ίδιο διοικητικό νησιωτικό σύμπλεγμα αλλά είναι πολύ μικρότερα νησιά, αλλά και εντός του ίδιου του νησιού, μεταξύ της παραθαλάσσιας και της εσωτερικής του ζώνης, λόγω της προβληματικής προσβασιμότητας στην τελευταία.

Βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομική φυσιολογία του νησιού είναι ο νησιωτικός χαρακτήρας και η γεωγραφική θέση που συμβάλλουν στην περιθωριοποίηση λόγω της απόστασης από τα μεγάλα εμπορικά κέντρα της ηπειρωτικής Ελλάδας, η δυσκολία συνεργασίας με τους οικισμούς στα παράλια της Μ. Ασίας λόγω των γεωπολιτικών συνθηκών και των ελληνοτουρκικών σχέσεων, η υψηλή εποχικότητα των δραστηριοτήτων, η πολύ χαμηλή συμμετοχή του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα στην οικονομία της περιοχής, η χαμηλή ανταγωνιστικότητα, η μεγάλη εξάρτηση από την ηπειρωτική Ελλάδα, οι ελλείψεις σε υποδομές, κλπ.

Από τους 51.390 κατοίκους του Δήμου Χίου οι 12.120 άντρες και οι 7.624 γυναίκες ανήκουν στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό του Δήμου (σύνολο 19.744 άτομα), αντιστοιχώντας στο 38,4% του πληθυσμού του Δήμου. Από τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό το 86,9% απασχολείται σε κάποια δραστηριότητα, με τους άντρες απασχολούνται σε αρκετά μεγαλύτερο ποσοστό από τις γυναίκες (62,1% έναντι 37,9% αντίστοιχα). Από το σύνολο των απασχολούμενων του Δήμου (17.154 άτομα) το 39,8% είναι πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, κολλέγια, κλπ.) και απόφοιτοι Λυκείου, το 32,1% απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης, το 14,5% απόφοιτοι Γυμνασίου και επαγγελματικών σχολών και το 13,6% απόφοιτοι Δημοτικού ή ανήκουν σε άλλη περίπτωση.

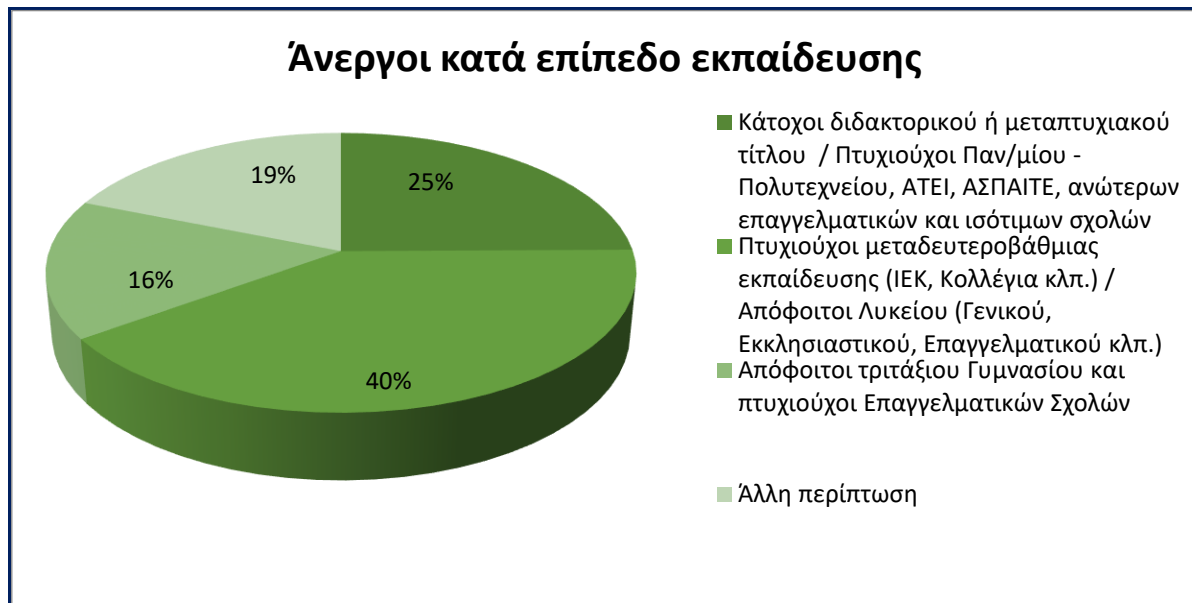
Διάγραμμα 2: Απασχολούμενοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2011.

Από την άλλη το 13,1% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού είναι άνεργοι, με τα ποσοστά μεταξύ αντρών και γυναικών να κυμαίνονται σε παραπλήσια ποσοστά με αυτά της απασχόλησης. Πιο συγκεκριμένα, από το σύνολο των ανέργων (2.590 άτομα) το 56,7% είναι άντρες και το 43,3% γυναίκες.

Από το σύνολο των ανέργων του Δήμου το 40,2% είναι πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, κολλέγια, κλπ.) και απόφοιτοι Λυκείου, το 24,8 απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης, το 16,1% απόφοιτοι Γυμνασίου και επαγγελματικών σχολών και το 18,9% ανήκουν σε άλλη περίπτωση (Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός που: α) αποφοίτησε από το Δημοτικό, β) εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, γ) ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, δ) δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση και ε) γεννήθηκε μετά την 1/1/2005). Το διάγραμμα που ακολουθεί δείχνει τα ποσοστά ανεργίας κατά επίπεδο εκπαίδευσης:

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2011.

Από την άλλη, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός του Δήμου ανέρχεται σε ποσοστό 61,6%, αποτελώντας πολύ μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού του Δήμου. Από τους οικονομικά μη ενεργούς κατοίκους το 24,6% είναι μαθητές, το 37,6% συνταξιούχοι και το 37,8% ανήκουν σε άλλη κατηγορία.

Την περίοδο 2007 – 2017 παρουσιάστηκε διαχρονική μείωση του ΑΕΠ της Χίου. Οι δείκτες ήταν αυξητικοί μέχρι το 2009, το πρώτο έτος της κρίσης, όπου ξεκίνησε η καθοδική πορεία του ΑΕΠ, φτάνοντας το 2017 σε 638 εκατ. ευρώ. Με αντίστοιχη πορεία κινήθηκε και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, ακολουθώντας τις εθνικές και περιφερειακές εξελίξεις, με σταδιακή άνοδο μέχρι το 2008 και έπειτα με συνεχιζόμενη μείωση μέχρι το 2017 (11.573 €) σε επίπεδα χαμηλότερα από όλα τα προηγούμενα έτη.

Ο πίνακας που ακολουθεί δείχνει παρουσιάζει την εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Χίου για την περίοδο 2007 – 2017, σε σύγκριση με εθνικά και περιφερειακά στοιχεία.

Πίνακας 5: Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ 2007 – 2017 σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

	Σύνολο Ελλάδας	Βόρειο Αιγαίο	Χίος
2007	21.061	16.652	16.419
2008	21.845	17.647	17.095
2009	21.386	16.991	16.632
2010	20.324	15.882	15.764
2011	18.643	14.669	14.685
2012	17.311	13.389	13.967
2013	16.475	12.927	12.302
2014	16.402	12.883	12.388
2015	16.381	12.700	12.112
2016	16.378	12.266	12.019
2017	16.757	11.955	11.573

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ Περιφερειακοί Λογαριασμοί.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας, στη Π.Ε. Χίου δραστηριοποιούνται 1.500 επιχειρήσεις και παραρτήματα. Στην περιοχή κυριαρχεί ο τριτογενής τομέας. Από το σύνολο των εργαζομένων του Δήμου το 75,8% απασχολείται στον τριτογενή τομέα. Ακολουθεί ο δευτερογενής τομέας που απασχολεί το 16,1% και ο πρωτογενής τομέας με ποσοστό μόλις 8,1%. Η τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης στο σύνολο του Δήμου Χίου αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 6: Τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης ανά Δημοτική Ενότητα (ΔΕ)

	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	1.386	2.758	13.010	17.154

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2011.

Πιο συγκεκριμένα, το χονδρικό και λιανικό εμπόριο και οι επισκευές μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών είναι ο κλάδος που απασχολεί το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων του Δήμου (17,2%). Ακολουθούν οι λοιποί κλάδοι με ποσοστό 17,0% και η δημόσια διοίκηση και άμυνα και οι υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης με ποσοστό 16,0%. Στον τομέα των κατασκευών εργάζεται το 10,3% των απασχολούμενων του Δήμου, ενώ και ο τομέας της εκπαίδευσης απασχολεί το 9,3%. Αυτό που προκαλεί εντύπωση είναι ότι στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης εργάζεται μόλις το 7,1% των απασχολούμενων του Δήμου. Όλες οι υπόλοιπες δραστηριότητες έχουν πολύ μικρό ποσοστό συμμετοχής στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Επομένως, αν και ο τριτογενής τομέας αποτελεί τον βασικό κλάδο οικονομίας του Δήμου Χίου, δεν είναι οι τουριστικές δραστηριότητες και οι δραστηριότητες εστίασης που στηρίζουν τον κλάδο. Ο πίνακας που ακολουθεί αποτυπώνει την κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης στο Δήμο Χίου (άτομα ανά κλάδο), καθώς και το ποσοστό συμμετοχής κάθε οικονομικής δραστηριότητας στην απασχόληση των εργαζομένων του Δήμου.

Πίνακας 7: Κλαδική διάρθρωση απασχόλησης - % συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	(ΑΤΟΜΑ)	%
ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	2.942	17,2%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	2.911	17,0%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	2.741	16,0%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.768	10,3%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	1.593	9,3%
ΜΕΤΑΦΟΡΑ & ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	1.424	8,3%
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ & ΑΛΙΕΙΑ	1.386	8,1%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ & ΕΣΤΙΑΣΗΣ	1.210	7,1%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ & ΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	908	5,3%
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	271	1,6%
ΣΥΝΟΛΟ	17.154	100%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2011.

Όσον αφορά στον τομέα του τουρισμού το ξενοδοχειακό δυναμικό του Δήμου Χίου αλλά και στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 8: Ξενοδοχειακό Δυναμικό Δήμου Χίου και Π.Ε. Χίου 2019

ΠΕ / Δήμος	Κατανομή	Κατηγοριοποίηση Ξενοδοχείων (αστέρια)					
		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Π.Ε. Χίου	Μονάδες	2	13	30	12	6	63
	Δωμάτια	76	718	498	315	86	1.693
	Κλίνες	119	1.258	921	556	150	3.004
Δήμος Χίου	Μονάδες	2	13	30	12	4	61
	Δωμάτια	76	718	498	315	58	1.665
	Κλίνες	119	1.258	921	556	102	2.956

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Για το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Χίου (Δήμοι Χίου, Οινουσών και Ψαρών), για τους οποίους υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία αθροιστικά από την ΕΛ. ΣΤΑΤ οι αφίξεις πελατών, ημεδαπών και αλλοδαπών,

στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην camping) των τριών Δήμων για το διάστημα 2010 – 2019 παρουσιάζονται στον πίνακα και το διάγραμμα που ακολουθούν:

Πίνακας 9: Αφίξεις πελατών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην camping) στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου για το διάστημα 2010 – 2019

	Αφίξεις ημεδαπών	Αφίξεις αλλοδαπών	Αφίξεις Σύνολο	Ποσοστό (%) συνολικών διαθέσιμων κλινών όπου αναφέρονται τα στοιχεία
2010	38.444	15.284	53.728	89,5
2011	34.390	21.038	55.428	90,4
2012	26.728	20.029	46.757	90,9
2013	25.769	30.049	55.818	90,9
2014	24.866	33.553	58.419	87,5
2015	24.935	37.628	62.563	87
2016	21.870	30.166	52.036	86,7
2017	23.619	34.974	58.593	86,2
2018	28.113	27.133	55.246	100
2019	30.331	30.195	60.526	100

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2010 – 2019.

Διάγραμμα 4: Αφίξεις πελατών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην camping) στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου για το διάστημα 2010 – 2019

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2010 – 2019.

Οι αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών όπως φαίνεται και από τον πίνακα και το διάγραμμα παρουσιάζουν κάποιες διακυμάνσεις, ωστόσο κατά μέσο όρο για όλη τη δεκαετία κυμαίνονται στις 55.911 ανά έτος. Η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε το 2012, ενώ και το 2015 ήταν η χρονιά με τις περισσότερες αφίξεις. Ωστόσο αν τα στοιχεία εξεταστούν χωριστά για ημεδαπούς και αλλοδαπούς επισκέπτες, οι διακυμάνσεις είναι αρκετά σημαντικές.

Οι αφίξεις ημεδαπών τουριστών από το 2010 παρουσιάζουν σημαντική πτωτική πορεία μέχρι και το 2018, όπου σημειώνουν σημαντική ανάκαμψη. Και πάλι όμως οι αφίξεις του 2019 αν και παρουσιάζουν επιπλέον αύξηση από το 2018, έχουν μεγάλη διαφορά από εκείνες που υπήρχαν στην αρχή της δεκαετίας.

Μεγάλο ρόλο στον εσωτερικό τουρισμό έπαιξαν οι υπάρχουσες οικονομικές συγκυρίες και η οικονομική κρίση, η οποία είχε μεγάλο αντίκτυπο στο εισόδημα των μέσων νοικοκυριών, κάτι που αποτυπώνεται στον εσωτερικό τουρισμό στο σύνολο της χώρας την τελευταία δεκαετία. Μόνο κατά την τελευταία διετία παρατηρείται μια τάση ανάκαμψης του εσωτερικού τουρισμού.

Από την άλλη οι αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών παρουσιάζουν εντελώς διαφορετική εικόνα. Από το 2010 έως το 2015 υπήρξε πολύ σημαντική αύξηση στις αφίξεις αλλοδαπών επισκεπτών, η οποία το 2015 έφτασε σχεδόν 2,5 φορές πάνω από τα επίπεδα του 2010. Το 2016 παρατηρήθηκε πτωτική πορεία, με μια μικρή ανάκαμψη το 2017, με σημαντική μείωση όμως και πάλι το 2018. Ωστόσο το 2019 οι αφίξεις αλλοδαπών που καταγράφηκαν ήταν διπλάσιες από την αρχή της δεκαετίας.

Σε παραπλήσια πορεία κυμάνθηκαν και οι διανυκτερεύσεις πελατών, ημεδαπών και αλλοδαπών, στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην camping), όπως φαίνεται από τον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 10: Διανυκτερεύσεις πελατών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην camping) στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου για το διάστημα 2010 – 2019

	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	Διανυκτερεύσεις Σύνολο	Ποσοστό (%) συνολικών διαθέσιμων κλινών όπου αναφέρονται τα στοιχεία
2010	118.921	86.890	205.811	89,5
2011	98.429	92.167	190.596	90,4
2012	74.416	70.383	144.799	90,9
2013	73.252	96.630	169.882	90,9
2014	70.309	107.081	177.390	87,5
2015	73.024	123.350	196.374	87
2016	66.388	134.474	200.862	86,7
2017	71.042	117.498	188.540	86,2
2018	92.464	91.903	184.367	100
2019	90.369	94.026	184.395	100

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2010 – 2019.

Ωστόσο, παρ' όλη την επισκεψιμότητα και τις διανυκτερεύσεις στην περιοχή, η πληρότητα των κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου σε γενικές γραμμές για όλη τη δεκαετία 2010 – 2019 κυμάνθηκε κατά μέσο όρο στο 25,8%, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 11: Πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου για το διάστημα 2010 – 2019

	Ποσοστό (%) πληρότητας κλινών	Ποσοστό (%) συνολικών διαθέσιμων κλινών όπου αναφέρονται τα στοιχεία
2010	32,2	89,5
2011	28,1	90,4
2012	21,3	90,9
2013	24,8	90,9
2014	25,6	87,5
2015	28,2	87
2016	28,1	86,7
2017	25,7	86,2
2018	22,1	100
2019	22,1	100

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ 2010 – 2019.

Ο δευτερογενής τομέας, ο οποίος δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος στην περιοχή, αφορά κυρίως την επεξεργασία προϊόντων που συνδέονται με τη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή, καθώς και με την παραγωγή της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Βασικοί λόγοι του χαμηλού επιπέδου ανάπτυξης του τομέα είναι η έλλειψη πρώτων υλών, το υψηλό κόστος μεταφοράς προς και από την ηπειρωτική Ελλάδα και η έλλειψη τεχνογνωσίας στην παραγωγή και προώθηση των προϊόντων.

Τέλος, ο πρωτογενής τομέας, ο οποίος επίσης έχει μικρή συμμετοχή στην οικονομία της περιοχής, χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη δυναμικών κλάδων όπως η μαστιχοκαλλιέργεια, η ελαιοκαλλιέργεια, η ιχθυοκαλλιέργεια, η αλιεία και η κτηνοτροφία.

1.1.3 Υφιστάμενη Κατάσταση Χρήσεων Γης – Κάλυψη Εδάφους

Ο Δήμος Χίου χαρακτηρίζεται από έντονες διαφοροποιήσεις στο ανάγλυφό του. Το μεγαλύτερο τμήμα του νησιού εκτείνεται μέχρι υψόμετρο 400 μέτρων. Ωστόσο, από τις 58 Δημοτικές και Τοπικές Ενότητες του Δήμου Χίου οι 23 είναι πεδινές, οι 15 ημιορεινές και οι 20 ορεινές.

Αυτές οι διαφοροποιήσεις στο ανάγλυφο του Δήμου μεταξύ του βόρειου, του μεσαίου και του νότιου τμήματος (ακτές, βουνά, πεδιάδες) δημιουργούν διαφοροποιήσεις και στις χρήσεις γης: στις παραθαλάσσιες περιοχές αναπτύσσεται περισσότερο η ναυτιλία και το εμπόριο, η αγροτική παραγωγή στους κάμπους, και στις ορεινές περιοχές η κτηνοτροφία και οι μεταποιητικές δραστηριότητες.

Από τη συνολική έκταση του Δήμου (842,54 τ. χλμ.), το 31,78% (267,77 τ. χλμ.) αποτελούν γεωργικές καλλιέργειες και το 31,25% (263,28 τ. χλμ.) αποτελείται από θαμνώδεις εκτάσεις. Τα λιβάδια και οι βοσκότοποι καταλαμβάνουν το 22,88% (17,52 τ. χλμ.), ενώ οι άγονες και βραχώδεις εκτάσεις το 2,08% (17,52 τ. χλμ.). Οι οικιστικές περιοχές του Δήμου καταλαμβάνουν μόλις το 1,45% της συνολικής του έκτασης (12,19 τ. χλμ.).

Βάσει στοιχείων της απογραφής γεωργίας – κτηνοτροφίας (1999 – 2000) οι εκμεταλλεύσεις στην Π.Ε. Χίου ήταν 204.516,6 στρέμματα, με τα 62.639,4 στρέμματα να είναι μικτές (γεωργικές και κτηνοτροφικές), τα 108.590,4 στρέμματα αμιγώς γεωργικές και τα 33.286,8 στρέμματα αμιγώς κτηνοτροφικές.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται αναλυτικά οι μικτές και οι αμιγείς γεωργικές και κτηνοτροφικές εκτάσεις ανά Δημοτική Ενότητα (πρώην Δήμοι) σε στρέμματα.

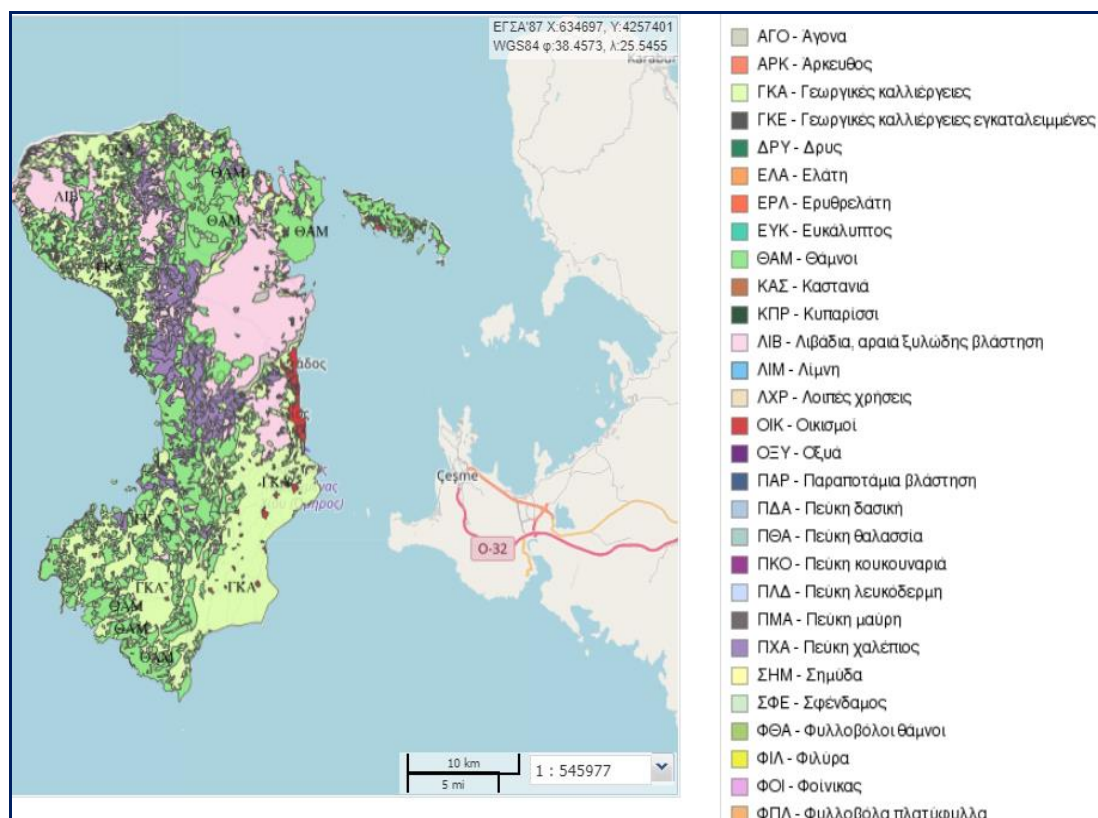
Πίνακας 12: Μικτές και αμιγείς γεωργικές και κτηνοτροφικές εκτάσεις ανά ΔΕ(πρώην Δήμοι σε στρ.)

		ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΣΕΩΝ	ΜΙΚΤΕΣ (ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ - ΚΤΗΝ/ΚΕΣ) ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΑΜΙΓΩΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΑΜΙΓΩΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙ ΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ
ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ		204.516,6	62.639,4	108.590,4	33.286,8
Δ.Ε. ΧΙΟΥ	Π	17.186,4	2.219,6	12.548,8	2.418
Δ.Ε. ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	Π	4.037,3	211,5	3.825,8	0
Δ.Ε. ΑΜΑΝΗΣ	Η	17.042,7	3.255,7	12.187,4	1.599,6
Δ.Ε. ΙΩΝΙΑΣ	Π	28.909,1	4.383,1	2.4526	0
Δ.Ε. ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	Η	1.1487	1.972,1	9.514,9	0
Δ.Ε. ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	Ο	13.297,1	2.430,7	10.866,4	0
Δ.Ε. ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ	Π	35.992,6	3.909,3	30.083,8	1.999,5
Δ.Ε. ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ	Η	71.462,4	42.877,4	4.939,3	23.645,7

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ 1999 – 2000.

Από το σύνολο των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο σύνολο του Δήμου (199.414,6 στρέμματα) τα 12.818,5 στρέμματα αποτελούν ετήσιες καλλιέργειες (6,43%), τα 107.396,4 στρέμματα δενδρώδεις καλλιέργειες (53,86%), τα 1.137,7 στρέμματα αμπέλια και σταφιδάμπελα (0,57%), τα 73.143,6 στρέμματα λιβάδια και βοσκότοποι (36,68%), ενώ 3.468,5 στρέμματα βρίσκονται σε αγρανάπαυση (1,74%), τα 1.439,1 αποτελούν οικογενειακούς λαχανόκηπους (0,72%) και τα 10,8 στρέμματα είναι φυτώρια καρποφόρων δένδρων και άλλων πολυετών φυτειών (0,01%).

Χάρτης 1: Βλάστηση και χρήσεις γης

Πηγή: Υ.Π.ΕΝ. (Γενική Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Γεωχωρικών Πληροφοριών), 2019.

Η σημαντικότητα των διάφορων βιοτόπων και των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που απαντώνται στο νησί έχει αναγνωριστεί με την ένταξή τους στο Δίκτυο Natura 2000. Οι περιοχές Natura 2000 του Δήμου είναι δύο:

- ✓ Βόρεια Χίος και Νήσοι Οινούσες και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη-ΕΖΔ (GR4130001): Περιλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της ορεινής βόρειας και δυτικής περιοχής του νησιού, με το Πεληνναίον Όρος και τα νησιά Οινούσες, ενώ το θαλάσσιο της μέρος καταλαμβάνει περίπου το 18% της συνολικής της έκτασης.
- ✓ Βόρεια Χίος – ΖΕΠ (GR4130003): Περιλαμβάνει την περιοχή της Βόρειας Χίου, η οποία χαρακτηρίστηκε ως ΖΕΠ από το έργο «Πρόγραμμα επαναξιολόγησης 69 Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας».

Επιπλέον, στο νησί υπάρχουν αρκετοί μικροί υγρότοποι:

Πίνακας 13: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι του Δήμου Χίου

Όνομα περιοχής	Κωδικός	Κατηγορία	Θέση	Έκταση (m ²)	Συσχετιζόμενες Περιοχές Natura
Έλος Παρπάντων	Y413CHI034	Σύστημα υγροτόπων	Παράκτιος	31.513,50	GR4130001
Γιβάρι Λαγκάδας	Y413CHI002	-	Παράκτιος	16.771,20	GR4130001
Εκβολή ποταμού Μαλαγγιώτη	Y413CHI016	Εκβολή	Παράκτιος	9.516,60	-
Έλος Δελφινίου	Y413CHI021	-	Παράκτιος	23.538,00	-
Έλος Λήμνος ή Βάλτος Μαρμάρου	Y413CHI001	-	Παράκτιος	47.525,00	GR4130001
Εκβολή Κοκαλά - Έλος Κοντάρι	Y413CHI003	Εκβολή	Παράκτιος	35.933,70	-

Έλος Κώμης	Y413CHI005	-	Παράκτιος	16.200,40	
Εκβολή Καμπιών	Y413CHI013	Εκβολή	Παράκτιος	7.641,65	GR4130003 GR4130001
Έλος Φανών ή Κάτω Φανών	Y413CHI008	-	Παράκτιος	14.365,00	-
Έλος Λιθίου ή Παπόρι	Y413CHI014	-	Παράκτιος	17.968,60	-
Εκβολή Αγίας Μαρκέλλας	Y413CHI015	Εκβολή	Παράκτιος	40.17,71	-

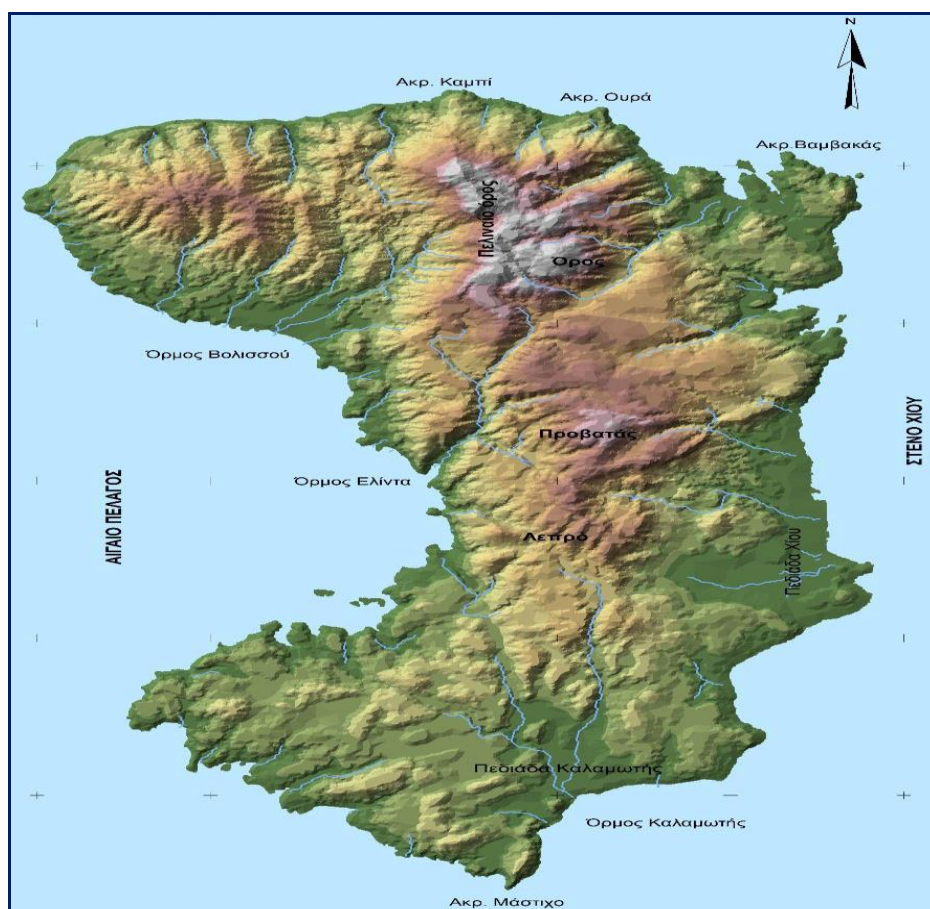
Πηγή: Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Νήσων Αιγαίου, 2015.

Οι περιοχές του Δικτύου NATURA και οι υγρότοποι αποτελούν σημαντικούς πόλους έλξης επισκεπτών, στους οποίους μπορούν να αναπτυχθούν εναλλακτικές τουριστικές δραστηριότητες διαφόρων ειδών (αθλητικός τουρισμός, περιπατητικός τουρισμός, οικοτουρισμός, παρατήρησης πτηνών, κλπ.) και δραστηριότητες αναψυχής, ενοικιαζόμενων καταλυμάτων, κλπ.

1.1.4 Φυσικό Περιβάλλον

Το νησί της Χίου έχει έκταση 842,54 τ. χλμ. και μήκος ακτών 229 χλμ. Χαρακτηρίζεται από απότομο ανάγλυφο κυρίως στο βόρειο τμήμα, ενώ στα νότια και ανατολικά του νησιού σχηματίζονται κάποιες πεδινές εκτάσεις, επομένως θεωρείται ορεινό – ημιορεινό. Βόρεια του νησιού βρίσκεται η οροσειρά Πελινναίο με ψηλότερη κορυφή τον Προφήτη Ηλία (1.297 μ.). Νοτιότερα από το Πελινναίο, υψώνεται το Όρος (1.126 μ.) και στη συνέχεια ο Κοκλιάς (770 μ.), ο Προβατάς (807 μ.) και το Λεπρό (650 μ.). Οι πεδιάδες της Χίου είναι οι παραλιακές πεδινές περιοχές της πόλης της Χίου και της Καλαμωτής που βρίσκονται στο κέντρο της ανατολικής πλευράς και στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού αντίστοιχα. Στο νησί δεν υπάρχουν λίμνες, παρά μόνο μερικοί αβαθείς υγρότοποι. Οι ποταμοί του νησιού είναι σε γενικές γραμμές μικροί. Ο Χαλικιάς (Ποταμιά) και ο Μαλαγγιώτης που εκβάλλουν στον όρμο της Βολισσού, είναι οι μεγαλύτεροι, και ακολουθούν ο Ελίντας, ο Καρτερός, ο Κοκκαλάς, ο Παρθένης και ο Αρμένης.

Χάρτης 2: Γεωφυσικός Χάρτης Χίου

Πηγή: Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού Δήμου Χίου, 2020.

Το κλίμα της Χίου χαρακτηρίζεται ως εύκρατο μεσογειακό, με χαμηλό θερμομετρικό εύρος, ήπιο χειμώνα και παρατεταμένο ξηρό και θερμό θέρος. Οι άνεμοι συνήθως πνέουν βόρειοι με μέση ταχύτητα 7,9 χλμ./ώρα, ενώ η μέση μέγιστη θερμοκρασία για το έτος 2020 ήταν 32,2 °C και η μέση ελάχιστη 7,2 °C.

1.1.5 Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι

Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος Χίου, κυρίως όσον αφορά την πόλη της Χίου, είναι η αστική διάχυση. Οι ζώνες μετάβασης από τον αστικό ιστό της χώρας της Χίου στον περιαστικό και αγροτικό χώρο παρουσιάζουν υποβάθμιση κυρίως λόγω της εξάπλωσης συγκρουόμενων χρήσεων γης, της βιομηχανικής δραστηριότητας, της άναρχης δόμησης, κλπ. Ωστόσο στο σύνολο του νησιού οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι από ανθρώπινες δραστηριότητες περιλαμβάνουν την άναρχη δόμηση και καταπάτηση δημοσίων εκτάσεων (δάση, ρέματα και παραλίες), την ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την έλλειψη επεξεργασίας στερεών αποβλήτων, το παράνομο κυνήγι και την παράνομη αλιεία, τις παραγωγικές δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, υδατοκαλλιέργειες), την εξορυκτική δραστηριότητα, κλπ.

Επιπλέον κίνδυνοι για το νησί αποτελούν φυσικές καταστροφές όπως οι σεισμοί, καθώς η περιοχή στο παρελθόν έχει δώσει σεισμούς μεσαίας έντασης, αλλά και η κλιματική αλλαγή η οποία ενδέχεται να έχει σοβαρές επιπτώσεις λόγω της συχνής εμφάνισης ακραίων καιρικών φαινομένων. Για όλα τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου προβλέπεται στο μέλλον αύξηση στις μέσες μηνιαίες θερμοκρασίες, τόσο στις μέγιστες τιμές όσο και στις ελάχιστες, καθώς και μείωση των βροχοπτώσεων, με ιδιαίτερα σημαντική μείωση των μέσων μηνιαίων βροχοπτώσεων κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Η αύξηση στη μέση μέγιστη μηνιαία θερμοκρασία σε πολλές περιοχές αναμένεται να ξεπεράσει ακόμα και τους 5 °C μετά το 2070. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή έχουν ως αποτέλεσμα περιοδικά πλημμυρικά φαινόμενα όταν υπάρχουν έντονες βροχοπτώσεις, που θέτουν σε κίνδυνο κατοίκους και υποδομές, αλλά δημιουργούν και κίνδυνο για επικίνδυνες πυρκαγιές κατά τις περιόδους ξηρασίας. Παρ' όλα αυτά, οι μεταβολές που προβλέπονται για την περιοχή δεν αναμένονται τόσο μεγάλες όσο στην ηπειρωτική Ελλάδα, καθώς σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του κλίματος διαδραματίζει η επίδραση της θάλασσας.

1.2 Στρατηγικός Σχεδιασμός του Δήμου Χίου

1.2.1 Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού Δήμου Χίου

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) 2020 – 2023 του Δήμου Χίου αποτελεί εργαλείο προγραμματισμού που στοχεύει στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου, στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του προς τους πολίτες και στην αναβάθμιση της διοικητικής του ικανότητας. Μέσω του ΕΠ επιδιώκεται η εισαγωγή μόνιμων διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου.

Το Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Χίου αποτυπώνει το όραμα, τη στρατηγική και τις προτεραιότητες του Δήμου για την ανάπτυξη της περιοχής, την αναβάθμιση της εσωτερικής λειτουργίας του και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του, ώστε να διασφαλίζεται η άσκηση αποδοτικότερης και αποτελεσματικότερης διοίκησης. Λαμβάνει υπόψη του τις κατευθύνσεις του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, τις εθνικές ή περιφερειακές πολιτικές σε ειδικότερους θεματικούς τομείς (Σχέδια κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας, Εθνικά και Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Απορριμμάτων, κλπ.), καθώς και τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες που δημιουργούνται από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα.

1.2.2 Σχέδιο για Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη – Β.Α.Α.

Η Στρατηγική Β.Α.Α. του Δήμου Χίου, συνολικής δημόσιας δαπάνης 8.500.000 €, εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 480/03.03.2017 απόφαση της Περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου, με τίτλο: «Ανάδειξη της ταυτότητας της Χίου ως σύγχρονης πόλης», στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2014 – 2020.

Η υλοποίηση του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της πόλης της Χίου συνεχίζει και ολοκληρώνει τον υφιστάμενο σχεδιασμό με την αναγκαία επικαιροποίηση της στρατηγικής και των ειδικών στόχων ή/ και των χωρικών ορίων της περιοχής παρέμβασης. Η περιοχή παρέμβασης επικεντρώνεται στο «Ιστορικό Κέντρο», ενώ ως ευρύτερη περιοχή παρέμβασης θεωρείται η περιοχή στην οποία είναι χωροθετημένοι οι σταθμοί μετεπιβίβασης και οι λοιποί χώροι στάθμευσης που εξυπηρετούν το «Ιστορικό Κέντρο».

Το σχέδιο δράσης της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) του Δήμου Χίου αφορά «την ανάδειξη της ταυτότητας της Χίου ως σύγχρονης πόλης» και έχει ως στρατηγικό στόχο την αποκάλυψη των ποιοτικών στοιχείων της πόλης και την ανάδειξη του παλαιού ιστού σε ένα σύγχρονο βιώσιμο αστικό περιβάλλον. Γενικός στόχος των παρεμβάσεων είναι η βελτίωση του επιπέδου ζωής των κατοίκων του αστικού κέντρου, με την βελτίωση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και την άμβλυνση των λειτουργικών προβλημάτων, μέσω καινοτόμων αλλά και αποτελεσματικών παρεμβάσεων.

Οι ειδικοί στόχοι του Σχεδίου Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της πόλης της Χίου είναι:

- ✓ Βελτίωση της λειτουργικότητας και αύξηση κοινοχρήστων χώρων και χώρων πρασίνου,
- ✓ Προστασία και προβολή πολιτιστικών και ιστορικών στοιχείων,
- ✓ Βελτίωση της πρόσβασης στο αστικό κέντρο και βελτίωση της δυναμικότητας των χώρων στάθμευσης,
- ✓ Αύξηση της δυναμικότητας ανακύκλωσης χωρίς αισθητική υποβάθμιση της περιοχής παρέμβασης,
- ✓ Δημιουργία προσβασιμότητας προς τον κεντρικό λιμένα της Χίου και βελτίωση της κυκλοφορίας,
- ✓ Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιας χρήσης κτιρίων εντός της περιοχής παρέμβασης και
- ✓ Βελτίωση της απασχολησιμότητας και αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας μειονεκτούντων ατόμων και ανέργων.

Ήδη στη Στρατηγική Β.Α.Α. του Δήμου έχουν ενταχθεί έργα όπως το έργο κατασκευής προσβάσεων πεζών, το οποίο βρίσκεται σε φάση υλοποίησης, η κατασκευή της οδού Αγίας Ειρήνης που τον Δεκέμβριο του 2020 ήταν σε φάση προετοιμασίας διακήρυξης και το έργο ολοκληρωμένου συστήματος οργάνωσης, διαχείρισης και ελέγχου της κυκλοφορίας και της στάθμευσης της πόλης της Χίου, στο πλαίσιο του οποίου τα υποέργα δημιουργίας κτιρίου διαχείρισης κυκλοφορίας (ΚΕ.ΔΙ.ΚΥ.Σ) και ανάπλασης ευρύτερης περιοχής, αναβάθμισης υπαίθριων σταθμών αυτοκινήτων και εγκατάστασης συστημάτων ελέγχου της κυκλοφορίας, εκτίμησης φόρτων και προσαρμογής προγραμμάτων σηματοδότησης και δικτύων ΟΚΩ – ΔΕΗ και ΟΤΕ έχουν συμβασιοποιηθεί και βρίσκονται σε φάση υλοποίησης. Τέλος, πρόσφατα ο Δήμος εντάχθηκε στην Πράξη «Πρόγραμμα Κατάρτισης Κοινωνικά Ευπαθών Ομάδων πόλης Χίου» που αφορά την αύξηση της απασχολησιμότητας και τη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

1.2.3 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας – Σ.Β.Α.Κ.

Τον Μάρτιο του 2021 ο Δήμος Χίου προκήρυξε συνοπτικό διαγωνισμό για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης μελέτης του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Χίου. Τον Ιούνιο του 2021 ο Δήμος απηύθυνε δημόσια πρόσκληση για συμμετοχή σε Δίκτυο Φορέων, το οποίο θα έχει συμβουλευτικό ρόλο, και το οποίο καλείται:

- ✓ Να παρέχει στοιχεία και δεδομένα για την κατάρτιση του Σ.Β.Α.Κ. στην περιοχή παρέμβασης,
- ✓ Να συμμετέχει στις διαβουλευτικές εργασίες της φάσης ανάπτυξης Σ.Β.Α.Κ. και
- ✓ να υποστηρίζει το έργο της ομάδας εργασίας στις επιμέρους ενέργειες των σταδίων και φάσεων του Σ.Β.Α.Κ., υποβάλλοντας τις απόψεις του κατά τον σχεδιασμό του Σ.Β.Α.Κ.

Με την κατάρτιση του Σ.Β.Α.Κ. και τη δημιουργία του Δικτύου Φορέων ο Δήμος Χίου επιδιώκει να αντιμετωπίσει την αστική κινητικότητα ως ένα πεδίο που συνδυάζει κυκλοφοριακά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα και κατ' επέκταση η εκπόνησή του αντλεί εργαλεία και προσεγγίσεις από τον κυκλοφοριακό, τον συγκοινωνιακό, τον πολεοδομικό, τον αστικό, τον περιβαλλοντικό και τον συμμετοχικό σχεδιασμό.

1.2.4 Σχέδιο Δράσης Αειφόρου Ενέργειας – Σ.Δ.Α.Ε.

Ο Δήμος Χίου ήδη από τις 10 Αυγούστου 2015 έχει προσχωρήσει στην πρωτοβουλία «Οι Δήμοι Προσαρμόζονται», δεσμευόμενος να εκπονήσει Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή μέχρι τον Αύγουστο του 2017.

Ως αποτέλεσμα της ανωτέρω πρωτοβουλίας το 2016 ο Δήμος αποφάσισε την ένταξη του στο δίκτυο του Συμφώνου των Δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια, με στόχο την μείωση των εκπομπών CO₂ σε τοπικό επίπεδο κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030, κυρίως με τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του Δήμου και την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Με αυτή την πρωτοβουλία ο Δήμος αποσκοπεί στην μείωση του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος, στη βελτίωση της ανθεκτικότητάς του και την προσαρμογή του στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

1.2.5 Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων – ΤΟ.Σ.Δ.Α.

Το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΟ.Σ.Δ.Α.) του Δήμου Χίου αποσκοπεί στο να αποτελέσει ένα ουσιαστικό εργαλείο Στρατηγικού Σχεδιασμού για το Δήμο σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων για τα επόμενα 10 – 15 χρόνια, με στόχο η διαχείριση του μεγαλύτερου όγκου των αποβλήτων να γίνεται σε επίπεδο Δήμου με συνέπεια τη δραστική μείωση των αποβλήτων που παραμένουν σε σύμμεικτη μορφή και οδηγούνται σε επεξεργασία και σε τελική διάθεση.

Τα βασικά σημεία που περιλαμβάνει το ΤΟ.Σ.Δ.Α. του Δήμου Χίου εναρμονίζονται με τους στόχους και τις κατευθύνσεις του εγκεκριμένου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (ΠεΣΔΑ, ΦΕΚ 321/Β'/07.02.2017). Ο Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) που έχει συσταθεί στο νησί και λειτουργεί είναι η Διαχείριση Απορριμμάτων Νοτίου Χίου Α.Ε., η οποία είναι υπεύθυνη για τους Δήμους Χίου, Ψαρών και Οινουσσών και στις αρμοδιότητες του Φορέα είναι η οργάνωση, η διαχείριση της αποκομιδής όλων των στερεών αποβλήτων, η υγειονομική επεξεργασία και διάθεσή τους στις Διαχειριστικές Ενότητες (Δ.Ε.) ευθύνης του.

Η Χίος ανήκει στους οικισμούς β' προτεραιότητας, με πληθυσμό μεγαλύτερο από 15.000 και διάθεση σε κανονικό αποδέκτη, που εξυπηρετείται από τις αντίστοιχες αυτόνομες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων. Στη Χίο βρίσκονται σε λειτουργία τρεις Σταθμοί Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ), ο ΣΜΑ Αμανής, ο ΣΜΑ Χίου και ο ΣΜΑ Καρδαμύλων. Επίσης στο νησί λειτουργεί ένας Χ.Υ.Τ.Α. Το ΠεΣΔΑ προβλέπει την κατασκευή και λειτουργία μιας Μονάδας Ανάκτησης Υλικών στην Π.Ε. Χίου, η οποία σε συνδυασμό με τη χωριστή συλλογή υλικών συσκευασίας θα οδηγούσε στην επίτευξη των στόχων επαναχρησιμοποίησης / ανακύκλωσης υλικών συσκευασίας για την Π.Ε.. Επίσης προβλέπει την κατασκευή και λειτουργία μονάδας κομποστοποίησης, η οποία σε συνδυασμό με τη χωριστή συλλογή βιοαποδομήσιμων θα συνεισφέρει στην μείωση των βιοαποδομήσιμων υλικών που οδηγούνται σε ταφή. Τέλος, το ΠεΣΔΑ προβλέπει τη δημιουργία δύο Πράσινων Σημείων στην Π.Ε. Χίου, ενός στην πόλη της Χίου και ενός στα Καρδάμυλα, αλλά και την ολοκλήρωση της κατασκευής Μονάδας Επεξεργασίας Σύμμεικτων και Προδιαλεγμένου Οργανικού της Π.Ε. Χίου.

Το 2016 ο Δήμος ενέκρινε και έθεσε υπό δημόσια διαβούλευση το σενάριο του ΤΟ.Σ.Δ.Α. Χίου για τη συνολική διαχείριση των στερεών αποβλήτων του Δήμου Χίου, το οποίο περιλαμβάνει τα εξής:

- ✓ το σύστημα πρόληψης – επαναχρησιμοποίησης υλικών,
- ✓ το σύστημα Διαλογής στην Πηγή για πέντε υλικά (χαρτί/χαρτόνι, πλαστικά, μέταλλα, γυαλί, βιοαπόβλητα),
- ✓ τη δημιουργία δικτύου οικιακής κομποστοποίησης,
- ✓ την αξιοποίηση των ανακυκλώσιμων υλικών,
- ✓ την ξεχωριστή συλλογή και διαχείριση των βρώσιμων ελαίων,
- ✓ την αξιοποίηση των βιοαποβλήτων για παραγωγή compost,
- ✓ τη δημιουργία Πράσινων Σημείων και περιφερειακών πολυδύναμων μικρών κέντρων ολοκληρωμένης διαχείρισης,
- ✓ την επεξεργασία των υπόλοιπων σύμμεικτων υλικών,
- ✓ την εκπαίδευση – ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού ο οποίος λαμβάνει ενεργή θέση στα προγράμματα πρόληψης – επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης υλικών,

- ✓ τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων και την κατασκευή των αναγκαίων έργων για την υποδοχή επιχειρήσεων επεξεργασίας και διάθεσης ΑΕΚΚ,
- ✓ τη χωριστή συλλογή και διαχείριση ειδικών ρευμάτων αποβλήτων (π.χ. ογκώδη, γεωργικά, επικίνδυνα, απόβλητα επιχειρήσεων ερευνών και διάσωσης κλπ.),
- ✓ τη διαχείριση των λοιπών ρευμάτων αποβλήτων,
- ✓ την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των μέσων και εξοπλισμού της Υπηρεσίας Καθαριότητας,
- ✓ την ενίσχυση της στελέχωσης και τη βελτίωση των δεξιοτήτων της Υπηρεσίας Καθαριότητας και
- ✓ την αναβάθμιση και επέκταση του Χ.Υ.ΤΑ. Χίου.

Τον Ιούνιο του 2021 ο Δήμος ενέκρινε το αναθεωρημένο Το.Σ.Δ.Α του Δήμου Χίου για τα έτη 2021 – 2025 και συγκεκριμένα των αναθεωρημένων στόχων και δράσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν, προκειμένου το σχέδιο να συμφωνεί με τους στόχους του νέου εθνικού σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων.

1.2.6 Προγραμμάτων Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) - LEADER

Το ΤΑΠΤοΚ – LEADER Χίου, Οινουσσών και Ψαρών με ενδεικτική κατανομή προϋπολογισμού παρεμβάσεων ύψους 3.915.000μ€ (δημόσια δαπάνη), υλοποιήθηκε από την Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου Α.Α.Ε., με περιοχή εφαρμογής για τη Χίο ολόκληρο το νησί, εκτός της περιοχής παρέμβασης του Σχεδίου Β.Α.Α. Χίου.

1.3 Πολεοδομικός Σχεδιασμός

1.3.1 Θεσμικό Πλαίσιο και Χρήσεις Γης

Τον Ιούλιο του 2021 εγκρίθηκε το νέο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) της Δημοτικής Ενότητας Χίου της νήσου Χίου. Το νέο Γ.Π.Σ. καταργεί οριστικά το προηγούμενο που είχε εγκριθεί με την υπ' αριθ. 75717/3921/16.12.1987 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 75 Δ/3.2.1988). Το νέο Γ.Π.Σ. καθορίζει σε πρώτη φάση τις χρήσεις γης με το χωρικό σχεδιασμό και ανοίγει το δρόμο για τη δεύτερη φάση που αφορά στην πολεοδόμηση, στις αναπλάσεις και στα έργα. Βάσει του ΓΠΣ καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης, οι όροι και περιορισμοί δόμησης.

1.3.2 Όροι Δόμησης

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης στην πόλη της Χίου καθορίζονται από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο. Τους παραδοσιακούς οικισμούς του νησιού διέπουν ειδικοί όροι δόμησης και διατάξεις, με σκοπό την προστασία του ιδιαίτερου χαρακτήρα τους.

1.3.3 Οικισμοί

Η πόλη της Χίου αποτελεί οικισμό 3^{ου} επιπέδου, και είναι η κύρια πύλη εισόδου – εξόδου ανθρώπων και αγαθών του νησιού, ενώ συγκεντρώνει το μεγαλύτερο τμήμα των διοικητικών υποδομών και κοινωνικού εξοπλισμού.

Η γεωγραφική διάταξη και διασπορά των νησιών της Περιφέρειας και οι σημαντικότερες διαφορές μεταξύ των μεγάλων και μικρών νησιών επηρεάζει και την οικιστική διάρθρωση και τις εξαρτήσεις των οικισμών που συγκροτούν το οικιστικό δίκτυο. Στα περισσότερα μεγάλα νησιά το οικιστικό δίκτυο ιεραρχείται με βάση ένα δίπολο οικιστικών κέντρων σε σχετικά μακρινή απόσταση δημιουργώντας ξεχωριστές ενότητες ενδοχώρας. Ωστόσο στη Χίο δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο. Το οικιστικό δίκτυο του νησιού διαρθρώνεται με βάση το πολυπολικό σύστημα με κέντρο την πόλη της Χίου, στην οποία ενσωματώνεται ο Βροντάδος και τα Θυμιάνα. Ειδικά το δίπολο Χίος – Βροντάδος που έχει αναπτυχθεί στο νησί αποτελεί ουσιαστικά μία ενιαία αστική περιοχή, η οποία έχει εγκατασταθεί στο ανατολικό τμήμα του νησιού, όπως άλλωστε όλα τα ιστορικά κέντρα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, λόγω των σχέσεων με τη μικρασιατική ακτή. Το δίπολο συγκεντρώνει τις περισσότερες διοικητικές και αστικές λειτουργίες του νησιού.

Η σύγχρονη πόλη της Χίου συγκεντρώνει τις διοικητικές, οικονομικές και εμπορικές λειτουργίες του νησιού γύρω από την Πλατεία Βουνακίου, η οποία και για τον λόγο αυτό είναι ιδιαίτερα επιβαρυνμένη πολεοδομικά και κυκλοφοριακά. Ανατολικά της Πλατείας Βουνακίου και βόρεια του λιμανιού βρίσκεται το Κάστρο με την καστροπολιτεία και τους ιδιαίτερα στενούς και μικρού μήκους δρόμους.

Στην δυτική πλευρά της Πλατείας Βουνακίου βρίσκεται η παλιά πόλη με τα νεοκλασικά κτίρια, την γραφική αγορά και την συνοικία της Απλωταριάς. Το ιστορικό κέντρο της πόλης αποτελεί έναν ιδιαίτερο αστικό ιστό, χαρακτηριστικό της εποχής στην οποία οικοδομήθηκε και αναπτύχθηκε. Η μορφή του στο πέρασμα των χρόνων αλλοιώθηκε προκειμένου να εξυπηρετήσει τις σύγχρονες απαιτήσεις του τρόπου διαβίωσης. Οι μικρές διατομές των οδών, τα μικρά πλάτη πεζοδρομίων η κατάληψη τους από σταθμευμένα οχήματα, σε συνδυασμό με τον εμπορικό χαρακτήρα του ιστορικού κέντρου (πόλος έλξης), δημιουργούν προβλήματα και κινδύνους, τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τους κατοίκους του κέντρου, καθιστώντας το πιο νευραλγικό κομμάτι του Δήμου μη ελκυστικό.

Σαν δευτερεύων πόλος προς βορρά αναγνωρίζονται τα Καρδάμυλα, που λόγω της τουριστικής ανάπτυξης που γνωρίζουν την τελευταία δεκαετία και του πρώην διοικητικού τους ρόλου σαν έδρα του πρώην Καποδιστριακού Δήμου, έχουν αναβαθμιστεί λειτουργικά, αλλά και ο οικισμός του Πυργίου προς νότο, που με τη σειρά τους δημιουργούν μικρότερα δίπολα με τους οικισμούς της Βολισσού και της Καλαμωτής αντίστοιχα. Οι υπόλοιποι οικισμοί του Δήμου είναι αρκετά μικροί και εξαρτώνται λειτουργικά και διοικητικά από τους προαναφερόμενους.

Στο Δήμο Χίου υπάρχουν συνολικά 27 οικισμοί χαρακτηρισμένοι ως παραδοσιακοί από τη δεκαετία του '70. Οι οικισμοί αυτοί παρουσιάζουν ποικιλία ως προς το μέγεθος, το χαρακτήρα και τη θέση τους στο οικιστικό δίκτυο του Δήμου, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τον εγκαταλελειμμένο οικισμό του Αναβάτου έως το δυναμικά αναπτυσσόμενο οικισμό του Κάμπου. Οι οικισμοί παρουσιάζουν έντονα μεσαιωνικό χαρακτήρα. Ωστόσο, αν και η πολιτιστική τους αξία είναι αναγνωρισμένη, οι διαθέσιμοι πόροι δεν επαρκούν για την ολοκληρωτική προστασία, αποκατάσταση και προβολή τους.

1.3.4 Κτιριακές Εγκαταστάσεις και Υποδομές

Στην Π.Ε. Χίου υπάρχουν αρκετές κτιριακές υποδομές που φιλοξενούν δημόσιες και δημοτικές υπηρεσίες. Στον τομέα της υγείας και πρόνοιας η Π.Ε. Χίου διαθέτει επτά Περιφερειακά Ιατρεία, τρία Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία, ένα Νοσοκομείο, ένα Κέντρο Υγείας, ένας Κρατικός Αερολιμένας, μία φυλακή, μία Δομή Φροντίδας ΑμΕΑ και μία Νομαρχιακή Μονάδα Υγείας ΙΚΑ.

Στον τομέα της εκπαίδευσης στην Π.Ε. λειτουργεί μία Πανεπιστημιακή Μονάδα η οποία στεγάζεται σε μια σειρά από κτίρια που έχει δωρίσει η κοινωνία της Χίου στο Πανεπιστήμιο, καθώς και σε ενοικιαζόμενα κτίρια. Τα περισσότερα από αυτά, είναι κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας. Εκτός από το Πανεπιστήμιο, το νησί διαθέτει και την Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Μηχανικών Χίου. Σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Π.Ε. λειτουργούν τριανταεπτά νηπιαγωγεία, τριάντα τρία Δημοτικά, δεκαέξι Γυμνάσια, δεκατρία Λύκεια και ένα Δ.Ι.ΕΚ.

Όσον αφορά στον τομέα του πολιτισμού ο Δήμος Χίου διαθέτει το «Ομήρειο», ένα κτίριο που συνδυάζει πολλαπλές πολιτιστικές και πνευματικές δραστηριότητες, το Θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης», τη Δημοτική Πινακοθήκη, το Κινηματοθέατρο Rex, το Μουσείο Μαστίχας Χίου, το Βυζαντινό Μουσείο Χίου, το Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου, το Ναυτικό Μουσείο και την Βιβλιοθήκη «Κοραΐς». Πέραν των ανωτέρω υπάρχουν άλλοι 19 χώροι στην έκταση του Δήμου, σε ιδιωτικά, κρατικά αλλά και δημοτικά κτήρια που στεγάζουν μουσεία.

Το νησί διαθέτει και αρκετές αθλητικές εγκαταστάσεις, όπως το Δημοτικό Γήπεδο Χίου που διαθέτει και κλειστό γυμναστήριο, το Ιωνικό Κολυμβητήριο, το Γήπεδο Καρδαμύλων, το Γήπεδο ΣΕΝΤΑΣ (Συκιάδα – Λαγκάδα), το Γήπεδο Νενήτων, το Κλειστό Γυμναστήριο «Γεώργιος Βούρος» στα Λιβάδια, το Κλειστό Γυμναστήριο Καμποχώρων, τις αθλητικές εγκαταστάσεις Σίφι – Κοφινά, τις εγκαταστάσεις Φάρκαινας, καθώς και τα γήπεδα ποδοσφαίρου Πυργίου, Καλαμωτής, Καλλιμασιάς, Δαφνώνα & Αγίου Γεωργίου Συκούση.

1.3.5 Κτιριακό Απόθεμα

Ο Δήμος Χίου έχει να παρουσιάσει ενδιαφέρον κτιριακό απόθεμα. Από το ιστορικό κέντρο της Χίου με το αξιόλογα κτίρια της νεοκλασικής περιόδου, μέχρι τους παραδοσιακούς οικισμούς, με τα κτίρια της μεσαιωνικής εποχής, τα κτίρια του νησιού σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν μνημεία ιδιαίτερου ιστορικού και αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος.

Το ιστορικό κέντρο της πόλης της Χίου έχει να επιδείξει ένα σημαντικό αριθμό αξιόλογων αρχιτεκτονικών αριστουργημάτων. Η πόλη διαθέτει κτιριακό απόθεμα που αποτελεί εν δυνάμει πόλο έλξης επισκεπτών. Ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται υποβάθμιση του αρχιτεκτονικού πλούτου, του αρχικού πολεοδομικού ιστού και της πολιτιστικής ταυτότητας της πόλης. Η ποιότητα του οικιστικού αποθέματος στο κέντρο της πόλης χαρακτηρίζεται από μέτρια έως χαμηλή (λόγω των υφιστάμενων παλαιών κτιρίων των οποίων τα κελύφη έχουν διατηρηθεί). Εξάιρεση αποτελούν οι πολυώροφες κατασκευές, οι οποίες βρίσκονται σε αρκετά καλύτερη κατάσταση. Στις υπόλοιπες περιοχές της πόλης, πλην των κεντρικών σημείων της, τα υφιστάμενα κτίρια χαρακτηρίζονται από μέτριες έως καλές κατασκευές.

Τα μεσαιωνικά χωριά του νησιού έχουν επίσης να παρουσιάσουν ιδιαίτερο κτιριακό απόθεμα. Η ιστορία τους ξεκινάει από τα χρόνια της κατάκτησής της Χίου από τους Γενοβέζους (1346 – 1566 μ.Χ.), αλλά σε κάποιες περιπτώσεις και νωρίτερα (π.χ. Πυργί), οπότε τα χωριά της νότιας Χίου οργανώθηκαν ως οικισμοί – φρούρια, με στόχο την άμυνα απέναντι της επιδρομής των πειρατών. Τα σπίτια, χτισμένα από πέτρα, στο σύνολό τους σχηματίζουν μια συμπαγή δομή. Αυτά που είναι χτισμένα στην εξωτερική πλευρά του χωριού παίζουν το ρόλο ενός ενιαίου τοίχους, χωρίς ανοίγματα προς τα έξω. Δεν υπάρχουν μεμονωμένα σπίτια, αλλά ένα ενιαίο κέλυφος, ενώ στο εσωτερικό σχηματίζουν δαιδαλώδη, στενά δρομάκια που δημιουργούν ένα μεγάλο λαβύρινθο. Η ιδιόμορφη αυτή αρχιτεκτονική εξυπηρετούσε την άμυνά τους απέναντι στις πειρατικές και τουρκικές επιδρομές.

Στην πορεία των χρόνων πολλά κτίρια της μεσαιωνικής περιόδου καταστράφηκαν λόγω ανθρωπίνων παρεμβάσεων, επιδρομών αλλά και λόγω του σεισμού του 1881, ο οποίος προκάλεσε σημαντικές καταστροφές στο νησί. Ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις η ανοικοδόμηση και αποκατάσταση έγινε με σεβασμό στην ιστορία και την αρχιτεκτονική αυτών των περιοχών. Τα τελευταία χρόνια πολλοί κάτοικοι άρχισαν να ανανεώνουν τα σπίτια τους. Ωστόσο, παρουσιάζονται μεγάλα μειονεκτήματα λόγω υγιεινής και των ανέσεων της σύγχρονης ζωής, καθώς ο εκσυγχρονισμός αυτών των κτιρίων με ταυτόχρονη διατήρηση του χαρακτήρα τους αποτελεί πρόβλημα.

Οι υπόλοιποι οικισμοί του νησιού παρουσιάζουν μέτριο κτιριακό απόθεμα, με αρκετά παλαιά κτίρια που σε κάποιες περιπτώσεις εμφανίζουν επιρροές των μεσαιωνικών και νεοκλασικών χρόνων, αλλά δεν έχουν ιδιαίτερη ιστορική και αρχιτεκτονική αξία, παρά μόνο σε μεμονωμένες περιπτώσεις.

Συνολικά ο Δήμος Χίου διαθέτει 33.682 κτίρια, από το σύνολο των 34.621 κτιρίων της Περιφερειακής Ενότητας, δηλαδή το 97,29% του κτιριακού αποθέματος της Περιφερειακής Ενότητας. Από τα 33.682 κτίρια του Δήμου Χίου τα 1.909 ανήκουν σε δημόσιους φορείς, 31.703 σε ιδιώτες και 70 κτίρια έχουν ανήκουν και στους δύο.

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, σημαντικό ποσοστό του κτιριακού αποθέματος του Δήμου είναι παλαιό. Πιο συγκεκριμένα, το 24,93% των κτιρίων του νησιού είναι προ του 1919, 47,63% πριν το 1980, 19,65% είναι κατασκευασμένο μεταξύ 1980 και 2000 και μόλις το 7,78% των κτιρίων χρονολογούνται μετά το 2000.

Πίνακας 14: Περίοδος κατασκευής κτιρίων Δήμου Χίου

	Δ.Ε. ΧΙΟΥ	Δ.Ε. ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	Δ.Ε. ΑΜΑΝΗΣ	Δ.Ε. ΙΩΝΙΑΣ	Δ.Ε. ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	Δ.Ε. ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	Δ.Ε. ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ	Δ.Ε. ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ
Σύνολο κτιρίων	2.085	3.118	4.102	2.674	2.914	5.518	4.210	2.085	33.682
Προ του 1919	447	409	1.220	1.329	692	2.802	712	447	8.397
1919 - 1945	219	932	756	337	801	753	552	219	5.567
1946 - 1960	112	763	376	88	476	428	372	112	3.542
1961 - 1970	154	266	320	106	237	336	484	154	3.172
1971 - 1980	203	162	400	146	184	410	617	203	3.763
1981 - 1985	144	104	265	150	140	209	435	144	2.356
1986 - 1990	165	117	184	103	81	180	273	165	1.677
1991 - 1995	145	81	160	83	67	103	183	145	1.248
1996 - 2000	137	132	113	82	81	144	197	137	1.338
2001 - 2005	179	75	150	87	69	63	206	179	1.198
2006 και έπειτα	146	56	116	132	58	65	134	146	1.088
Υπό Κατασκευή	34	21	42	31	28	25	45	34	336

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ 2011.

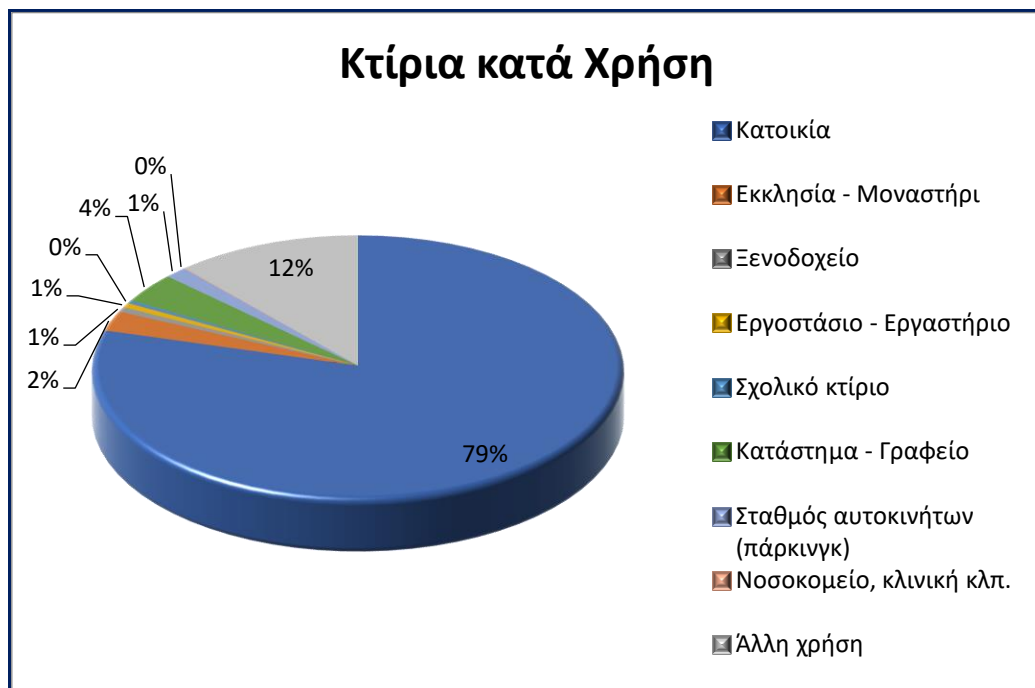
Από το σύνολο των κτιρίων του Δήμου Χίου, το 96,24% έχουν κάποια αποκλειστική χρήση. Από τα κτίρια με αποκλειστική χρήση το 79,31% είναι κατοικία, το 3,68% κατάστημα/γραφείο, ενώ 11,56% αυτών των κτιρίων έχουν άλλη χρήση. Στον πίνακα και το διάγραμμα που ακολουθεί φαίνονται αναλυτικά οι χρήσεις (μικτές και αποκλειστικές) των κτιρίων του Δήμου.

Πίνακας 15: Χρήσεις Κτιρίων Δήμου Χίου σε σχέση με το σύνολο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

	Δήμος Χίου	Περιφέρεια Β. Αιγαίου
Μικτής Χρήσης	1.265	6.059
Αποκλειστικής Χρήσης	32.417	147.898
Κατοικία	25.711	113.483
Εκκλησία / Μοναστήρι	793	3.059
Ξενοδοχείο	192	1.998
Εργοστάσιο/ Εργαστήριο	181	961
Σχολικό Κτίριο	124	602
Κατάστημα/ Γραφείο	1.194	6.168
Σταθμός Αυτοκινήτων	451	1.585
Νοσοκομείο/ Κλινική	24	73
Άλλη Χρήση	3.747	19.969

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ 2011.

Διάγραμμα 5: Κτίρια κατά Χρήση

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ 2011.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι από το σύνολο των κατοικιών του Δήμου Χίου, το 57,8% είναι μονοκατοικίες και το 42,2% είναι άλλου είδους (διπλοκατοικία, πολυκατοικία, κατοικία σε κτίριο που η κύρια χρήση του δεν είναι η κατοικία).

1.3.6 Κοινόχρηστοι Χώροι

Η έλλειψη αστικού πρασίνου στην πόλη της Χίου είναι ιδιαίτερα αισθητή, υποβαθμίζοντας σημαντικά το οικιστικό περιβάλλον, ενώ οι υπάρχοντες ελεύθεροι χώροι δεν επαρκούν. Οι μόνοι ελεύθεροι χώροι που υπάρχουν σήμερα είναι ουσιαστικά η περιοχή του Δημοτικού Κήπου, ο χώρος ανατολικά, δυτικά και νότια των επάλξεων του Κάστρου, καθώς και ο χώρος του παραλιακού μετώπου της πόλης. Περίβολοι εκκλησιών, αύλειοι χώροι σχολείων και νησίδες είναι στην πλειοψηφία τους αδιαμόρφωτοι και χωρίς φύτευση, ενώ γενικά οι παρόδιες δενδροστοιχίες συναντώνται σποραδικά σε δημόσιους χώρους κυκλοφορίας, κυρίως σε κεντρικές οδούς και όπου το επιτρέπει το πλάτος των πεζοδρομίων.

Η βελτίωση του αστικού εξοπλισμού και η ανάπλαση των κοινόχρηστων χώρων μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την εικόνα της πόλης αναβαθμίζοντας παράλληλα την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

1.3.7 Σημεία Ενδιαφέροντος

Η Χίος είναι μία περιοχή με ποιοτικά χαρακτηριστικά, με αξιόλογους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Το νησί διαθέτει πλούσια ιστορία από τη μεσαιωνική περίοδο, η οποία αποτυπώνεται σε πολλά μνημεία και περιοχές του.

Η Χίος διαθέτει ένα από τα καλύτερα διατηρημένα μεσαιωνικά αμυντικά δίκτυα που σώζονται στη Μεσόγειο (κάστρα και πύργοι, βίγλες, οχυρωμένοι οικισμοί). Αυτά είναι:

- ✓ Οχυρωμένοι Μεσαιωνικοί Οικισμοί (Μαστιχοχώρια): Πυργί, Μεστά, Ολύμποι, Καλαμωτή, Αρμόλια, Βέσσα, Ανάβατος
- ✓ Κάστρα με Εύκολη Πρόσβαση: Κάστρο πόλης Χίου, Κάστρο Βολισσού
- ✓ Κάστρα Επισκέψιμα με Περιήγηση: Κάστρο Απολίχων (Αρμόλια), Κάστρο Γριάς (Καρδάμυλα), Κάστρο Ωριάς (Καμπιά), Πύργος Δοτίων (Πυργί), Πύργος «Τα Μάρκου» (Πισπιλούντα), Πύργος του Πιτυούς
- ✓ Βίγλες (Κυκλικοί πύργοι, χτισμένοι στα ακρωτήρια του νησιού, για παρατήρηση του πελάγους): Βίγλα Παχή (Σιδηρούντα), Βίγλα Μεστών, Βίγλα Τραχηλίου (Λιθί).

Το νησί διαθέτει επίσης αξιόλογους αρχαιολογικούς χώρους:

Ο βράχος της Δασκαλόπετρας: Πρόκειται για ένα από τα πιο γνωστά μνημεία του νησιού, καθώς συνδέθηκε στενά με την παράδοση του Ομήρου και θεωρήθηκε το Σχολείο του μεγάλου ποιητή.

Αρχαιολογικός Χώρος Εμπορείου: Πρόκειται για τα ερείπια ενός οικισμού των πρώιμων ιστορικών χρόνων (8ος αι. π.Χ.). Σε υψόμετρο 250 μ., είναι κτισμένη η οχυρωμένη Ακρόπολη του οικισμού, με το Μέγαρο (έδρα του αρχηγού), τους βωμούς και το ναό της Πολιούχου Αθηνάς. Έξω από την Ακρόπολη βρίσκεται ο οικισμός, με

περισσότερα από 50 σπίτια, χτισμένα σε ευρύχωρα πλατώματα, ενώ ένα ακόμη ιερό έχει αποκαλυφθεί στη νότια πλευρά του λιμανιού του Εμπορείου.

Ναός Απόλλωνα στα Φανά: Στον όρμο των Φανών σώζονται λείψανα από το ιερό του Φαναίου Απόλλωνα, στον ίδιο χώρο που σήμερα βρίσκεται το μικρό εκκλησάκι των Αγίων Θεοδώρων. Αναφέρεται ως το σημείο όπου φανερώθηκε στη Λητώ ο τόπος γέννησης του Απόλλωνα, η Δήλος, γι' αυτό άλλωστε και θεωρείται ως το Δήλιον της Χίου.

Ρημόκαστρο: Στο οροπέδιο του Αίτους, πάνω από τον οικισμό του Βροντάδου, έχουν εντοπισθεί λείψανα αγροτοποιομενικών εγκαταστάσεων που χρονολογούνται από την κλασσική αρχαιότητα (5^{ος} – 1^{ος} π.Χ. αι.). Το εντυπωσιακό στοιχείο είναι ότι ακόμη και σήμερα η ευρύτερη περιοχή έχει την ίδια χρήση.

Όσον αφορά στον τομέα του πολιτισμού ο Δήμος Χίου διαθέτει το «Ομήρειο», ένα κτίριο που συνδυάζει πολλαπλές πολιτιστικές και πνευματικές δραστηριότητες, το Θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης», το Ανοιχτό Θέατρο Καρδαμύλων, τη Δημοτική Πινακοθήκη, το Κινηματοθέατρο Rex, το Μουσείο Μαστίχας Χίου, το Βυζαντινό Μουσείο Χίου, το Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου. Πέραν των ανωτέρω υπάρχουν άλλοι 19 χώροι στην έκταση του Δήμου, σε ιδιωτικά, κρατικά αλλά και δημοτικά κτήρια που στεγάζουν μουσεία και συλλογές:

Δ.Ε. Χίου:

- ✓ Μουσείο Ιουστινιάνη (μέσα στο Κάστρο της Χίου)
- ✓ Ναυτικό Μουσείο Χίου
- ✓ Ιστορικό Ιατρικό Μουσείο
- ✓ Μουσείο Ιστορίας & Φυσικής (στεγάζεται στο δημοτικό κτήριο του 1^{ου} Γυμνασίου Χίου)
- ✓ Μουσείο Γιαλούρη (ανήκει στη Δημοτική Πινακοθήκη)
- ✓ Μουσείο Μικρασιατικών Κειμηλίων του Φάρου Βαρβασιού
- ✓ Μουσείο Ιστορίας & Εκπαίδευσης του Βούρειου Δημοτικού Σχολείου Λιβαδίων Χίου (στεγάζεται στο Δημοτικό Σχολείο)
- ✓ Εκκλησιαστικό Μουσείο Ιερού Τάγματος Αγ. Παντελεήμονος

Δ.Ε. Αμανής:

- ✓ Αρχαιολογική Συλλογή Βολισσού (στεγάζεται σε αναπαλαιωμένο δημοτικό κτήριο)
- ✓ Φωτογραφική Συλλογή Πύργου Πираμάς (στεγάζεται σε δημοτικό κτήριο)
- ✓ Στέγη Εκπαιδευτικής Ιστορίας Νενητουρίων (στεγάζεται σε δημοτικό κτήριο)
- ✓ Εκκλησιαστικό Μουσείο Κουρουνίων (στεγάζεται σε δημοτικό κτήριο)
- ✓ Λαογραφική Συλλογή Λεπτοπόδων (στεγάζεται σε δημοτικό κτήριο)

Δ.Ε. Ιωνίας:

Σε δημοτικό κτήριο στην Καλλιμασιά στεγάζονται:

- ✓ Το Λαογραφικό Μουσείο Καλλιμασιάς,
- ✓ Το Μουσείο Γεωλογίας – Ζωολογίας και
- ✓ Το Μουσείο Φαρμακευτικής

Δ.Ε. Καμποχώρων:

- ✓ Λαογραφικό Μουσείο Χαλκειούς

Δ.Ε. Καρδαμύλων:

- ✓ Εκκλησιαστικό Μουσείο Αγ. Λουκά Καρδαμύλων
- ✓ Εκκλησιαστικό Μουσείο Αγ. Νικολάου Καρδαμύλων
- ✓ Ναυτικό Μουσείο Καρδαμύλων (υπό ίδρυση σε δημοτικό ακίνητο)

Δ.Ε. Ομηρούπολης:

- ✓ Μουσείο Φιλοπρόοδου Όμιλου Βροντάδου

Η Χίος διαθέτει επίσης πλούσιο απόθεμα θρησκευτικού χαρακτήρα. Υπάρχει πληθώρα θρησκευτικών και ιστορικών μνημείων. Ενδεικτικά αναφέρονται: το Ιερό προσκύνημα Αγίας Μαρκέλλης της Χιοπολίτιδας, η Παλαιοχριστιανική βασιλική στον Εμπορειό, η Παλαιοχριστιανική βασιλική του Αγίου Ισιδώρου (4^{ος} αι.), η Νέα Μονή (έτος ιδρύσεως 1042) που αποτελεί Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτισμικής Κληρονομιάς της UNESCO, η Παναγία η Κρήνα (έτος ιδρύσεως 1287), οι Άγιοι Απόστολοι Πυργίου (13^{ος} αι.), η Παναγία Σικελιά Διδύμας (13^{ος} αι.), η Παναγία Αγιογαλούσaina (13^{ος} αι.), ο Παλαιός Ταξιάρχης Μεστών (15^{ος} αι.), η Μονή Αγίων Πατέρων Καρυών (έτος ιδρύσεως 1570), η Μονή Τιμίου Προδρόμου ή Μονή Μουνδών Διευχών (έτος ανακαίνισεως 1582), η Μονή Αγίου Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου Νεοχωρίου ή Μονή Αγίου Μηνά (έτος ιδρύσεως 1586), ο Άγιος Γεώργιος Αναβάτου, η Σκήτη Αγίων Πατέρων (Προβάτειο όρος), η Μονή Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Βροντάδου ή Μονή Μυρσινιδίου ή Μερσινιδι (έτος ιδρύσεως 1887), κλπ. Επίσης στο νησί υπάρχουν αρκετά μουσουλμανικά, καθολικά και εβραϊκά μνημεία.

Αξιόλογα σημεία ενδιαφέροντος είναι και οι παραδοσιακοί οικισμοί του νησιού, με τον έντονο μεσαιωνικό χαρακτήρα. Αυτοί είναι: Άγιον Γάλα, Άγιος Γεώργιος Συκούσης, Ανάβατος, Βέσσα, Διεύχα, Κάμπια, Μεστά, Όλυμποι, Πατρικά, Πυργίον, Σιδηρούντα (ΦΕΚ 594/Δ'/78 και 198/Δ'/88), Αρμόλια, Αυγώνυμα, Βουνό, Ελάτα,

Έξω - Διδύμα, Κέραμο, Κατάβαση, Λιθί, Παρπαριά, Πираμά, Τρύπες, Χαλκειός, Ζυγιά, Καλαμωτή (μεσαιωνικό τμήμα) και Βολισσός της νήσου Χίου (ΦΕΚ 198/Δ'/88) και Κάμπος (ΦΕΚ 33/Δ'/91).

Πέραν των αξιόλογων πολιτιστικών και αρχαιολογικών χώρων, η Χίος διαθέτει σημαντικούς φυσικούς σχηματισμούς και φυσικά τοπία ιδιαίτερου κάλλους, τα οποία αποτελούν πόλους έλξης επισκεπτών, όπως:

- ✓ Το Σπήλαιο Ολύμπων που αποτελεί και το μοναδικό από τα τρία σπήλαια του νησιού που μόλις πρόσφατα αξιοποιήθηκε τουριστικά. Έχει έναν πλούσιο και εντυπωσιακό σταλακτιτικό και σταλαγμιτικό διάκοσμο που το κατατάσσει ανάμεσα στα πιο αξιόλογα και όμορφα σπήλαια της Ελλάδας.
- ✓ Το Σπήλαιο Αγίου Γάλακτος, μήμα κοίτης αρχαίου υπόγειου ποταμού με πολύ ενδιαφέρουσα μορφολογία, διανοιγμένο στο λόφο που βρίσκεται το ομώνυμο χωριό.
- ✓ Το Σπήλαιο Ληθίου, που στο εσωτερικό του βρίσκονται δύο υπόγειες λίμνες, πλούσια ποικιλία λιθωματικού διακόσμου και εντυπωσιακοί φυσικοί χρωματισμοί.

1.3.8 Υφιστάμενα Δημοσίως Προσβάσιμα Σημεία Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.)

Ο Δήμος Χίου μέχρι στιγμής δεν διαθέτει κάποιον δημόσια προσβάσιμο σταθμό φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Ο μοναδικός σταθμός που λειτουργεί στο νησί είναι ιδιωτικός και έχει εγκατασταθεί σε ξενοδοχειακή μονάδα. Ωστόσο, ο Δήμος έχει καταθέσει ήδη μελέτη για προμήθεια ηλεκτρικών οχημάτων και τοποθέτηση σταθμών φόρτισης στο πλαίσιο του προγράμματος «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ» και σε συνδυασμό με το παρόν Σχέδιο πραγματοποιεί ένα μεγάλο βήμα προς την υιοθέτηση της ηλεκτροκινητικότητας σε τοπικό επίπεδο.

1.3.9 Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης

Το ευρύτερο πολεοδομικό συγκρότημα της Χίου παρουσιάζει χαρακτηριστικά Μητροπολιτικής περιοχής για το επίπεδο του νησιού, καθώς συγκεντρώνει πληθυσμό μεγαλύτερο του 50% αυτού, ενώ συγκεντρώνει ακόμη μεγαλύτερα ποσοστά των εμπορικών, οικονομικών και διοικητικών δραστηριοτήτων. Η συγκέντρωση μεγάλου μέρους δραστηριοτήτων (υπηρεσίες, εμπόριο, τουρισμός) στον πυρήνα της πόλης δημιουργεί δυνατότητες επικέντρωσης των προσπαθειών ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.

Από την άλλη, η άμεση γειτνίαση του ιστορικού κέντρου με την εξαιρετικά περιορισμένη λιμενική ζώνη δημιουργεί προβλήματα συγκρούσεων χρήσεων γης και διαχείρισης των εμπορευματικών και επιβατικών ροών, καθώς και του τουριστικού ρεύματος.

Τόσο η συγκέντρωση δραστηριοτήτων στο ιστορικό κέντρο όσο και η εμπορική και επιβατική κίνηση από το λιμάνι δημιουργούν σοβαρά προβλήματα κυκλοφορίας και στάθμευσης. Η διαχείριση αυτών των προβλημάτων αποτελεί βασική προτεραιότητα για τη δημιουργία συνθηκών βιώσιμης αστικής κινητικότητας συνδυαστικά με δράσεις αποσυμφόρησης του κέντρου, με ανάπτυξη κεντρικών λειτουργιών και σε άλλες περιοχές, καθώς και με σύνδεση των βασικών δικτύων μεταφορών.

Η ανάδειξη του αρχιτεκτονικού πλούτου και της φυσιογνωμίας της πόλης απαιτεί την υλοποίηση έργων ανάπλασης, ιδίως σε χώρους με έντονη οικονομική δραστηριότητα και υψηλή επισκεψιμότητα. Κρίνεται σκόπιμη η εστίαση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων στον ιστορικό πυρήνα της πόλης, σε συνδυασμό με παρεμβάσεις κατά μήκος του παραλιακού μετώπου και των ροών σύνδεσης του πολεοδομικού συγκροτήματος με το υπόλοιπο νησί και την περιοχή του κάμπου.

Η ανάπλαση και βελτίωση τόσο του ιστορικού κέντρου, όσο και των μικρών και διάσπαρτων κοινόχρηστων χώρων της πόλης μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην αισθητική αναβάθμιση της πόλης και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και επισκεπτών.

1.4 Κυκλοφοριακά Χαρακτηριστικά της Περιοχής Μελέτης

1.4.1 Δίκτυα Μεταφορών

1.4.1.1 Οδικό Δίκτυο

Οι μεταφορικές υποδομές αποτελούν σημαντικό στοιχείο για την αναπτυξιακή προοπτική κάθε περιοχής. Ο Δήμος Χίου διαθέτει ένα πρωτεύον οδικό δίκτυο σε σχετικά καλή κατάσταση, με την πλειοψηφία των οδών να είναι ασφαλτοστρωμένοι, ενώ το δευτερεύον οδικό δίκτυο του Δήμου αποτελείται κυρίως από χωματόδρομους με μικρά ασφαλτοστρωμένα τμήματα, που ωστόσο παρουσιάζουν ζημιές σε πολλά σημεία λόγω ελλειπών συντήρησης.

Η Εθνική Οδός 75 (ΕΟ75) που συνδέει την Καλλιμασιά με τα Καρδάμυλα μέσω της πόλης της Χίου, είναι το μοναδικό τμήμα εθνικής οδού στο νησί της Χίου. Έχει συνολικό μήκος 38 χλμ. και αποτελεί τριτεύον εθνικό οδικό δίκτυο.

Το επαρχιακό δίκτυο του νησιού έχει συνολικό μήκος 406 χλμ. και συνδέει την πόλη της Χίου με τους λοιπούς οικισμούς. Λόγω του ανάγλυφου του εδάφους το δίκτυο παρουσιάζει μεγάλες ανωφέρειες και κατωφέρειες και πολλές στροφές, με αποτέλεσμα στο μεγαλύτερο μέρος του να επικρατούν χαμηλές ταχύτητες.

Το πρωτεύον οδικό δίκτυο του νησιού αποτελείται από τους παρακάτω άξονες:

- ✓ Χίος – Καρδάμυλα: εξυπηρετεί τις ανάγκες του βορειοανατολικού τμήματος του νησιού,
- ✓ Χίος – Βροντάδος – Βολισσός: εξυπηρετεί τις ανάγκες του βορειοδυτικού τμήματος του νησιού,
- ✓ Λιμένας Μεστών – Λιθί - Βολισσός: εξυπηρετεί το νότιο και δυτικό τμήμα του νησιού θέτοντας έτσι τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη αυτού του τμήματος του νησιού, καθώς συνδέει τον Λιμένα Μεστών με την Βολισσό,
- ✓ Χίος – Θολοποτάμι – Λιμένας Μεστών,
- ✓ Χίος – Καλλιμασιά – Καλαμωτή και
- ✓ Χίος – Καρυές – Αυγώνυμα.

Επιπλέον, έχει κατασκευαστεί ένας νέος άξονας που συνδέει την πόλη της Χίου με τα Μεστά. Πρόκειται για παρακαμπτήρια οδό που εκτρέπει την κίνηση των οχημάτων ώστε να μην διέρχονται από τον παραδοσιακό οικισμό του Κάμπου. Παρ' όλα αυτά παρατηρείται μεγάλο ποσοστό της διερχόμενης κίνησης να συνεχίζει να περνάει μέσα από τον οικισμό.

Γενικά, το επαρχιακό οδικό δίκτυο της νήσου (ΦΕΚ 47/Α'/1956 και ΦΕΚ 498/ΑΑΠ/2010) θεωρείται ικανοποιητικό σε ότι αφορά τη χάραξη και τις συνδέσεις, ενώ δεν υπάρχουν απομονωμένοι οδικά οικισμοί.

Ειδικά για την πόλη της Χίου, το οδικό δίκτυο χαρακτηρίζεται από πολύ μικρές διατομές οδών με αλλεπάλληλες στενώσεις, απουσία πεζοδρομίων στις πλείστες των περιπτώσεων και προβλήματα που σχετίζονται με αδιάνοικτες οδούς και μη διαμορφωμένους δρόμους. Η χωροθέτηση των πυλών εισόδου στο νησί, και ειδικά το λιμάνι που βρίσκεται στο κεντρικότερο σημείο της πόλης και λειτουργεί ως επιβατικός και εμπορικός λιμένας οξύνει σημαντικά το κυκλοφοριακό πρόβλημα της πόλης.

Σημαντικό έργο για την βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας υπήρξε ο πρόσφατα ολοκληρωμένος περιφερειακός δρόμος συνολικού μήκους 7,5 χλμ. που παρακάμπτει την πόλη της Χίου, συμβάλλοντας στην κυκλοφοριακή αποσυμφόρηση της πόλης. Ταυτόχρονα αποτέλεσε ένα συγκοινωνιακό έργο που συνέβαλλε στη μείωση της ανισότητας μεταξύ αστικού και αγροτικού χώρου και ενίσχυσε τον ρόλο των μικρών και μεσαίων οικισμών της περιοχής.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι έχει ενταχθεί στο ΠΕΠ 2014 – 2020 Βορείου Αιγαίου η κατασκευή του δρόμου Αγίας Ειρήνης που συνδέει την οδό Ράμνης με την οδό Καλουτά. Υπό εκπόνηση είναι και η μελέτη σύνδεσης του δρόμου παράκαμψης της πόλης που συνδέει την περιοχή Κοφινάς με τμήμα του περιφερειακού δρόμου και θα καταλήγει στην περιοχή της Αγίας Ειρήνης.

Χάρτης 3: Το οδικό δίκτυο του Δήμου Χίου

Πηγή: Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού Δήμου Χίου, 2020.

1.4.1.2 Αεροπορικές Μεταφορές

Το νησί της Χίου διαθέτει αεροδρόμιο, τον Αερολιμένα Χίου «Όμηρο», ο οποίος βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του νησιού, νότια της πόλης της Χίου. Το αεροδρόμιο εξυπηρετεί κυρίως πτήσεις εσωτερικού, συνδέοντας το νησί με Αθήνα και λιγότερο συχνά με Θεσσαλονίκη, καθώς και επιδοτούμενες συνδέσεις άγονων γραμμών με τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Οι πτήσεις charter εξυπηρετούν κατά κύριο λόγο εποχικές ανάγκες του τουρισμού, αλλά λόγω μεγέθους του αεροδρομίου δεν μπορεί να εξυπηρετήσει μεγάλα αεροσκάφη. Οι ανεπαρκείς εγκαταστάσεις του αεροδρομίου, τα μικρά πληθυσμιακά μεγέθη που δεν δημιουργούν την απαραίτητη ζήτηση για τακτικά δρομολόγια, αλλά και η εποχικότητα είναι κάποια από τα προβλήματα στην ανάπτυξη και επέκταση της αεροπορικής σύνδεσης του νησιού με άλλους προορισμούς σε εσωτερικό και εξωτερικό. Πρόσφατα εντάχθηκε στο Τομεακό πρόγραμμα μεταφορών το έργο «Βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών του κρατικού αερολιμένα Χίου» και παράλληλα αναμένεται η έναρξη του έργου μετατόπισης της παραλιακής οδού Χίου – Καρφά, που μπορεί να δημιουργήσει προϋποθέσεις για την επέκταση των αεροπορικών υποδομών.

Το νησί της Χίου διαθέτει και ένα ακόμα μικρό αεροδρόμιο, αυτό των Ολύμπων νοτιοδυτικά του νησιού, το οποίο όμως είναι στην πραγματικότητα μόνο ένας διάδρομος προσγείωσης – απογείωσης, που κατασκευάστηκε για στρατιωτικούς σκοπούς, αλλά ουδέποτε χρησιμοποιήθηκε και είναι δύσκολο να χρησιμοποιηθεί αν δεν γίνουν οι απαραίτητες παρεμβάσεις, καθώς δεν πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές.

Στο νησί υπάρχει πρόβλεψη για ανάπτυξη υδατοδρομίου για υδροπλάνα, που εφόσον υλοποιηθεί θα συμβάλει σημαντικά στην σύνδεση του νησιού με άλλους προορισμούς. Τέλος, όσον αφορά τις εναέριες μεταφορές, το νησί διαθέτει δέκα ελικοδρόμια.

Η επέκταση και βελτίωση των αεροπορικών υποδομών της περιοχής αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στην ενίσχυση της δυναμικής της περιοχής αλλά και της Περιφέρειας γενικότερα στο ρόλο της ως «πύλη» της χώρας. Ωστόσο, οι υποδομές θα πρέπει να συνοδεύονται από ευνοϊκές συνθήκες όπως αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, επιχειρηματικότητα, ανταγωνιστικότητα, ερευνητικό δυναμικό, ώστε να μεγιστοποιηθούν οι αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας.

1.4.1.3 Ακτοπλοϊκές Μεταφορές

Ο Δήμος Χίου εξυπηρετείται από δυο κύρια λιμάνια, της Χίου και των Μεστών. Ο Λιμένας Χίου που βρίσκεται επί του παραλιακού μετώπου προ του κέντρου της πόλης της Χίου, αποτελεί τον κεντρικό λιμένα του νησιού και εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή σύνδεσή του με την ηπειρωτική χώρα, τα γειτονικά νησιά και τα απέναντι τουρκικά παράλια. Επιπλέον, εξυπηρετεί και την εμπορική κίνηση του νησιού. Ωστόσο αδυνατεί να φιλοξενήσει πλοία μεγάλου μήκους. Το νότιο τμήμα του λιμένα έχει διαμορφωθεί ως καταφύγιο τουριστικών σκαφών και εξυπηρετεί διερχόμενα σκάφη αναψυχής.

Ο λιμένας των Μεστών βρίσκεται στα νοτιοδυτικά του νησιού, σε απόσταση 35 χλμ. από την πόλη της Χίου. Αποτελεί μια από τις σημαντικότερες υποδομές προσπελασιμότητας της Περιφερειακής Ενότητας. Έχει κυρίως εμπορευματικό χαρακτήρα, βελτιωμένη οδική πρόσβαση, άνετη εξυπηρέτηση της φορτοεκφόρτωσης φορτηγών πλοίων και διακίνησης επιβατικών οχημάτων, αλλά προς το παρόν η εμπορευματική και επιβατική κίνηση σε αυτό είναι ασήμαντη σε σχέση με το λιμάνι της Χίου.

Εκτός από αυτούς τους δύο βασικούς λιμένες, άλλες σημαντικές λιμενικές υποδομές του νησιού είναι ο λιμενίσκος Λημνίων Βολισσού που βρίσκεται σε απόσταση 30 χλμ. περίπου από την πόλη της Χίου, η Μαρίνα Χίου, καθώς επίσης και το αλιευτικό καταφύγιο Καρδαμύλων, η χρήση του οποίου μετά την ολοκλήρωση του έργου βελτίωσης των λιμενικών του εγκαταστάσεων του, θα δώσει σημαντική ώθηση στην αλιεία του νησιού.

1.4.2 Κυκλοφοριακοί Φόρτοι

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στο σύνολο του Δήμου αστικές θεωρούνται οι περιοχές της Χίου και του Βροντάδου. Επομένως, αυτές είναι και οι περιοχές που συγκεντρώνουν τους μεγαλύτερους κυκλοφοριακούς φόρτους και συνεπώς τα κυκλοφοριακά προβλήματα.

Η πόλη της Χίου είναι εκείνη που αντιμετωπίζει το μεγαλύτερο πρόβλημα. Το ιστορικό κέντρο της πόλης αποτελεί έναν ιδιαίτερο αστικό ιστό, χαρακτηριστικό της εποχής στην οποία οικοδομήθηκε και αναπτύχθηκε. Η μορφή του στο πέρασμα των χρόνων αλλοιώθηκε προκειμένου να εξυπηρετήσει τις σύγχρονες απαιτήσεις του τρόπου διαβίωσης. Ωστόσο οι μικρές διατομές των οδών, τα μικρά πλάτη πεζοδρομίων η κατάληψη τους από σταθμευμένα οχήματα, σε συνδυασμό με τη συγκέντρωση εμπορικών καταστημάτων και διοικητικών λειτουργιών σε περιορισμένο χώρο και τον αυξημένο αριθμό οχημάτων των κατοίκων, δημιουργούν συνθήκες αφόρητες όσο και επικίνδυνες τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τους κατοίκους του κέντρου, καθιστώντας το πιο νευραλγικό κομμάτι του Δήμου μη ελκυστικό.

Στο πλαίσιο της «Μελέτης σηματοδότησης κόμβων στο κέντρο της πόλης Χίου» που εκπονήθηκε τον Δεκέμβριο του 2008, έγινε μέτρηση των κυκλοφοριακών φόρτων σε 5 κόμβους, για περίοδο 4 ωρών σε κάθε σημείο. Οι συμβολές που επιλέχθηκαν και οι κυκλοφοριακοί τους φόρτοι είναι:

- ✓ Συμβολή οδού Βερίτη με Αερ. Ροδοκανάκη (4.943 οχήματα προς όλες τις κατευθύνσεις).
- ✓ Συμβολή οδού Βερίτη με Μαυράκη Πίττα (3.693 οχήματα προς όλες τις κατευθύνσεις).
- ✓ Συμβολή οδού Γ. Βερίτη και Περιφερειακού (2.305 οχήματα στο ένα ρεύμα κυκλοφορίας και 2.085 οχήματα στο άλλο).
- ✓ Συμβολή οδού Ρίμινι και Περιφερειακού (250 οχήματα στο ένα ρεύμα κυκλοφορίας και 714 οχήματα στο άλλο).
- ✓ Κόμβος οδών Χάνδακος - Καραολή Δημητρίου – Αρχ. Μακαρίου (προς νότο 2.487 οχήματα, προς βορρά 3.715).

Στο πλαίσιο της Κυκλοφοριακής Μελέτης Χίου που εκπονήθηκε το 2007 ώστε να επικαιροποιήσει την αντίστοιχη μελέτη που είχε εκπονηθεί το 1999, έγιναν μετρήσεις των κυκλοφοριακών φόρτων σε 5 κόμβους και 12 διατομές του κύριου οδικού δικτύου της πόλης. Οι κόμβοι μετρήθηκαν καθημερινές ημέρες του μήνα Μαρτίου 2007, ενώ οι μετρήσεις στις διατομές έγιναν τον Ιούνιο 2007. Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται οι κυκλοφοριακοί φόρτοι στις 12 διατομές:

Πίνακας 16: Κυκλοφοριακοί φόρτοι σε 12 διατομές κεντρικών οδών της πόλης της Χίου, ανά ρεύμα κυκλοφορίας

ΔΙΑΤΟΜΗ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟΙ ΦΟΡΤΟΙ	
	A	B
Χάνδακος	3.715	2.487

Καραολή και Δημητρίου	2.275	1.662
Αρχιεπισκόπου Μακαρίου	979	999
Αγ. Αποστόλων	689	707
Εγκρεμού	973	
Ριζαρίου	1.121	1.147
Στ. Τσουρή	658	
Καλαμπόκα	1.599	
Ναυάρχου Κουντουριώτου	2.317	
Βερίτη Γεωργίου	2.085	2.305
Κοραή	2.633	
Ψυχάρη	1.178	

Πηγή: Επικαιροποίηση Στοιχείων Κυκλοφοριακής Μελέτης Χίου, 2007.

Βάσει των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από τις μετρήσεις των κυκλοφοριακών φόρτων, τα βασικότερα σημεία που αντιμετωπίζουν πρόβλημα εντός της πόλης της Χίου είναι:

- ✓ Στον κύριο άξονα σύνδεσης του νότιου με το βόρειο τμήμα του νησιού.
- ✓ Στους παραλιακούς άξονες.
- ✓ Στο λιμάνι της Χίου.
- ✓ Στο κέντρο της πόλης που συγκεντρώνει εμπορικές και διοικητικές χρήσεις γης, κυρίως κατά τις ώρες λειτουργίας αυτών, και ειδικά στην περίμετρο της Πλατείας Βουνακίου, όπου και συγκλίνουν όλες οι διαμπερείς κινήσεις της πόλης, όπως και στους άξονες που οδηγούν από/σε αυτήν.
- ✓ Στο ιστορικό κέντρο ως αποτέλεσμα της δόμησης που οφείλεται στην παλαιότητα της πόλης και της απουσίας πολεοδομικού σχεδιασμού.
- ✓ Σε οδούς μικρότερης κυκλοφορίας, που όμως αποτελούν τις μοναδικές οδούς πρόσβασης από/προς συγκεκριμένες περιοχές.

Γενικά συμπεραίνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις οι φόρτοι βρίσκονται πλησίον του επιπέδου κορεσμού, κάτι που σημαίνει ότι στο μέλλον η πόλη της Χίου θα αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα σε θέματα κίνησης οχημάτων και πεζών. Επιπλέον, αξιοσημείωτη είναι η σύγκριση των μετρήσεων μεταξύ της μελέτης του 1999 και του 2007, που αν και πραγματοποιήθηκαν σε διαφορετικές περιόδους (η πρώτη κατά τη θερινή περίοδο και η δεύτερη μεταξύ Μαρτίου – Ιουνίου) και είναι δύσκολο να συγκριθούν, γενικά προκύπτει το συμπέρασμα ότι το 2007 οι κυκλοφοριακοί φόρτοι παρουσιάζουν αύξηση, ιδιαίτερα σημαντική σε κάποιες περιπτώσεις.

Η περιοχή του Κάμπου, αν και αραιοκατοικημένη, παρουσιάζει επίσης υψηλούς φόρτους κυκλοφορίας. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι μέσω του Κάμπου διέρχονται τα οχήματα που μετακινούνται μεταξύ της πόλης της Χίου και των οικισμών στα νότια του νησιού. Τα σημεία που δέχονται στην περισσότερη πίεση είναι:

- ✓ Το τμήμα της Εθνικής Οδού (ΕΟ75) που συνδέει τα Καρδάμυλα με την Καλλιμασιά, που διασχίζει την περιοχή του Κάμπου. Οι οδοί Γ. Βερίτη, Ι. Χανδρή, Αεροπόρου Δ. Ράλλη και Αγίου Μηνά που παρουσιάζουν μεγάλους κυκλοφοριακούς φόρτους αποτελούν τμήματα αυτού του οδικού άξονα.
- ✓ Η οδός 25^{ης} Μαρτίου, συνέχει της Αεροπόρου Δ. Ράλλη, που οδηγεί στο κέντρο του Κάμπου και από εκεί προς τους νοτιοδυτικούς οικισμούς του νησιού.
- ✓ Η οδός 28^{ης} Οκτωβρίου και η συνέχεια αυτής, η οδός Αγ. Γεωργίου Συκούση, που οδηγεί προς τα «Καμπόχωρα» και τους οικισμούς Βέσσα, Ελάτα και Λίθι.
- ✓ Η οδός Μιχαηλινού, που συνδέει την παραλιακή με την οδό Αεροπόρου Δ. Ράλλη.
- ✓ Η οδός Αεροπόρου Ροδοκανάκη, που ενώνει στις οδούς Γ. Βερίτη και Λεωφόρο Ενώσεως νότια της πόλης της Χίου.

Η λειτουργία της περιφερειακής οδού, αλλά και οι υπόλοιπες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, καθώς και τα έργα στην περιοχή Αγίας Ειρήνης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αποσυμφόρηση του κέντρου της πόλης της Χίου και συμβάλλουν στη βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών οδικής κυκλοφορίας.

1.4.3 Δημοτικός Στόλος Οχημάτων

Ο Δήμος Χίου διαθέτει συνολικά 140 οχήματα. Από αυτά τα 25 είναι επιβατικά, 12 δίκυκλα, ένα αποφρακτικό, ένας ελκυστήρας για μεταφορά απορριμμάτων σε απορριμματοκιβώτιο, ένα επικαθήμενο απορριμματοφόρο, 8 λεωφορεία, 2 από τα οποία έχουν παραχωρηθεί στο Υπεραστικό ΚΤΕΛ Χίου και 6 της Δ/νσης Διοικητικών Υπηρεσιών για μεταφορά προσωπικού, 2 τρίκυκλα φορτηγά από τα οποία το ένα είναι ήδη σε ακινησία ενώ και

το δεύτερο θα αποσυρθεί, 88 φορτηγά οχήματα (35 απορριμματοφόρα, 5 βυτιοφόρα, 2 μεταφοράς απορριμμάτων με απορριμματοκιβώτια, 2 πλυντήρια κάδων, 4 πυροσβεστικά και 40 για μεταφορά υλικών, αποκομιδή στερεών αποβλήτων, κλπ. Κάποια από τα οποία είναι επίσης προς απόσυρση), καθώς και 2 οχήματα για τα οποία δεν υπάρχουν στοιχεία.

Από τα ανωτέρω οχήματα, ένα φορτηγό βυτιοφόρο είναι του 1969, ένα φορτηγό είναι του 1975 και ένα βυτιοφόρο του 1986 είναι σε κακή κατάσταση και έχουν τεθεί σε ακινησία.

Τα οχήματα της δεκαετίας του '90 είναι: ένα φορτηγό του 1990, τρία φορτηγά της Δ/σης Καθαριότητας και Ανακύκλωσης του 1991, 3 φορτηγά του 1992 της Δ/σης Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και της Δ/σης Περιβάλλοντος και Πρασίνου, 3 φορτηγά και ένα δίκυκλο του 1993, ένα λεωφορείο του 1994, έξι φορτηγά του 1996, 3 φορτηγά και ένα επιβατικό του 1997, 4 οχήματα διαφόρων τύπων του 1998, 5 φορτηγά και ένα λεωφορείο του 1999. Αρκετά από αυτά τα οχήματα βρίσκονται σε χρήση, αλλά αρκετά είναι προς απόσυρση.

Όσον αφορά την δεκαετία 2000 – 2010 τα οχήματα του Δήμου είναι: 19 οχήματα διαφόρων τύπων του 2000, 6 φορτηγά και ένα επιβατικό του 2001, 8 οχήματα του 2002, 10 οχήματα του 2003, 5 οχήματα του 2004, 3 οχήματα του 2005, 6 φορτηγά και 2 δίκυκλα του 2006, 8 οχήματα του 2007, 8 οχήματα του 2008, 4 φορτηγά και 2 επιβατικά του 2009 και 5 οχήματα του 2010. Από αυτά η πλειοψηφία είναι σε χρήση.

Όσον αφορά στη τελευταία δεκαετία, ο Δήμος διαθέτει 2 επιβατικά και ένα φορτηγό του 2011, ένα επιβατικό του 2012, 4 οχήματα του 2013, 2 φορτηγά του 2014, 2 φορτηγά του 2015, 2 φορτηγά του 2016 και ένα του 2017. Αυτά τα οχήματα είναι σε καλή και σχετικά καλή κατάσταση και λειτουργούν κανονικά.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι 35 οχήματα του Δήμου είναι πριν το 2000 (το 25,0%), δηλαδή με τεχνολογία άνω της εικοσαετίας, 87 οχήματα είναι της δεκαετίας 2000 – 2010, δηλαδή ποσοστό 62,1% και μόλις 15 οχήματα (10,7%) είναι της τελευταίας δεκαετίας, ενώ υπάρχουν και 3 οχήματα για τα οποία δεν υπάρχουν στοιχεία. Επομένως ο στόλος του Δήμου αποτελείται κυρίως με οχήματα παλαιότερης τεχνολογίας και επομένως περισσότερο ρυπογόνα και με μεγαλύτερες καταναλώσεις.

1.4.4 Στόλος Ιδιωτικών Οχημάτων

Από τα 19.997 νοικοκυριά του Δήμου Χίου, τα 5.528 δεν διαθέτουν αυτοκίνητο Ι.Χ. (27,64%), τα 8.811 νοικοκυριά διαθέτουν ένα αυτοκίνητο Ι.Χ. (44,06%) και τα 5.658 νοικοκυριά διαθέτουν δύο ή και παραπάνω αυτοκίνητα Ι.Χ. (28,29%).

Ακριβή στοιχεία για τον αριθμό των ιδιωτικών οχημάτων σε επίπεδο Δήμου δεν είναι διαθέσιμα. Ο αριθμός των οχημάτων εκτιμήθηκε με αναγωγή σε επίπεδο Δήμου του αριθμού των οχημάτων της Π.Ε. Χίου βάσει πληθυσμιακών κριτηρίων. Ωστόσο στην προκειμένη περίπτωση, τα στοιχεία είναι αρκετά αξιόπιστα, καθώς ο Δήμος Χίου συγκεντρώνει το 97,56% του πληθυσμού της Περιφερειακής Ενότητας. Τα στοιχεία αφορούν στις βασικές κατηγορίες οχημάτων δηλαδή επιβατικά οχήματα, φορτηγά, λεωφορεία και μοτοσυκλέτες, για το έτος 2020.

Με βάση την παραπάνω παραδοχή, ο συνολικός αριθμός οχημάτων κάθε τύπου του Δήμου είναι 48.322, από τα 49.529 που υπάρχουν συνολικά στην Π.Ε. Χίου. Από αυτά το 47,00% (22.712 οχήματα) είναι επιβατικά ιδιωτικής χρήσης, το 15,57% φορτηγά ιδιωτικής χρήσης (7.526 οχήματα), το 0,14% λεωφορεία (67 οχήματα) και το 36,52% επιβατικές μοτοσυκλέτες (17.647 οχήματα). Από την άλλη τα οχήματα δημόσιας χρήσης είναι πολύ λιγότερα, με τα επιβατικά να είναι μόλις το 0,26% του συνόλου των οχημάτων (127 οχήματα) και τα φορτηγά 0,35% (169 οχήματα). Γενικά, το 99,39% των οχημάτων του Δήμου είναι ιδιωτικής χρήσης. Επομένως ο ιδιωτικός τομέας και κυρίως τα νοικοκυριά, διαδραματίζουν τον καθοριστικό ρόλο στις μεταφορές.

1.4.5 Δημόσιες Μεταφορές

Οι δημόσιες μεταφορές εντός της πόλης της Χίου και των γύρω οικισμών (Βροντάδος, Καρυές, Καρφάς, Κάμπος και τα τριγύρω χωριά), πραγματοποιούνται με το αστικό ΚΤΕΛ Χίου, το οποίο διαθέτει συνολικά 19 λεωφορεία. Οι οικισμοί του νησιού που βρίσκονται σε μεγαλύτερη απόσταση από την πόλη της Χίου εξυπηρετούνται από το Υπεραστικό ΚΤΕΛ, το οποίο διαθέτει συνολικά στο στόλο του 16 λεωφορεία.

1.4.6 Ρύποι

1.5 Κατευθύνσεις Σχεδιασμού

1.5.1 Εθνικό Επίπεδο

Ο σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο ακολουθεί το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128/Α'/2008) που τέθηκε σε ισχύ το 2008 στο πλαίσιο του προηγούμενου σχεδιαστικού νόμου (Ν. 2742/1999) και είναι ακόμη σε εφαρμογή και τα σχετικά με τον τομέα σχέδια (παλαιότερα γνωστά ως Ειδικά Χωρικά Σχέδια), τα οποία καταρτίστηκαν βάσει του νόμου 2742/1999 με στόχο την οργάνωση συγκεκριμένων τομέων εθνικής σημασίας ή συγκεκριμένων κατηγοριών χρήσεων γης και κατατάσσονται επίσης ως εθνικά σχέδια υπό τον νεότερο νόμο 4269/2014. Τέτοια σχέδια που ισχύουν σήμερα είναι τα σχέδια για τους

ακόλουθους τομείς: α) βιομηχανία (ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/13.04.2009), β) τουρισμός (ΦΕΚ 1138/Β'/11.06.2009), γ) ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΦΕΚ 2464/Β'/03.12.2008), δ) ιχθυοτροφεία (ΦΕΚ 2505/Β'/04.11.2011) και ε) φυλακές (ΦΕΚ 1575/Β'/28.11.2001).

Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης αποσκοπεί στον προσδιορισμό στρατηγικών κατευθύνσεων για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου για τα επόμενα 15 χρόνια και στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης, στο πλαίσιο των αρχών της αειφορίας, που θα είναι αποτέλεσμα μιας συνθετικής, ισόρροπης, θεώρησης στο χώρο παραμέτρων που προωθούν την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Σε γενικές γραμμές επιδιώκεται:

α. Η ενίσχυση του ρόλου της χώρας, σε διεθνές, ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό επίπεδο.

β. Η ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής.

γ. Η διαφύλαξη – προστασία του περιβάλλοντος και κατά περίπτωση, η αποκατάσταση και/ή ανάδειξη των ευαίσθητων στοιχείων της φύσης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου. Εν όψει των οξύτατων προβλημάτων που προκαλεί η κλιματική αλλαγή με ταχύτατους ρυθμούς, τίθενται οι εξής στόχοι: συνεχής μέριμνα για την εξοικονόμηση ενέργειας, προώθηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας φιλικότερων προς το περιβάλλον, ιδίως ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενίσχυση των φυσικών αναδραστικών μηχανισμών (δάση, υγρά τοπία, κ.λπ.), προσαρμογή της χώρας στις νέες συνθήκες που διαγράφουν οι κλιματικές αλλαγές και αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αυτές συνεπάγονται (πυρκαγιές, πλημμύρες και διάβρωση, ξηρασία, υφαλμύρωση, απερίθωψη και άλλα φυσικά φαινόμενα), με τη δημιουργία κατάλληλων προληπτικών μηχανισμών, υποδομών και σχεδίων δράσης.

ε. Η παροχή ενός συνεκτικού πλαισίου κατευθύνσεων για τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού.

Στις περιοχές του παράκτιου και νησιωτικού χώρου τις οποίες επισκέπτεται μεγάλο μέρος του πληθυσμού και αναπτύσσονται σε αυτές πολλές δραστηριότητες, που συχνά δεν είναι συμβατές μεταξύ τους, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει ειδικές πολιτικές και δράσεις, όπως ενίσχυση της συνοχής, προσβασιμότητας και επικοινωνίας, εξασφάλιση δυνατοτήτων απασχόλησης, υπηρεσιών και ικανοποιητικών συγκοινωνιών και συνδέσεων, βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων περιοχών, βελτίωση του συντονισμού των δράσεων των ενδιαφερόμενων αρχών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ανάπτυξη βασικών υποδομών στους τομείς της υγείας, της διοίκησης και της κοινωνίας της πληροφορίας, προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, αναβάθμιση των υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων και διαχείριση των προστατευόμενων φυσικών περιοχών, αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων, ανάδειξη και προστασία του ιστορικού και πολιτιστικού πλούτου, βιώσιμη πολεοδομική οργάνωση των παραθεριστικών οικισμών, διαφύλαξη των τοπικών χαρακτηριστικών με προτεραιότητα στην ανάπλαση των παλαιών οικισμών που βρίσκονται πλησίον των ακτών και ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων.

Ειδικά για την Περιφερειακή Ενότητα Χίου το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης προβλέπει την πολυκεντρική οργάνωση και τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πολυπολικού αναπτυξιακού συμπλέγματος, με εσωτερικές διασυνδέσεις και διασύνδεσή του με την ηπειρωτική χώρα και την Κρήτη για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, η περιοχή του Β. Αιγαίου οργανώνεται ως αυτόνομη χωρική – αναπτυξιακή ενότητα στην οποία επιδιώκεται η ανάπτυξη δράσεων διεθνούς και εθνικής εμβέλειας με την προώθηση της συνεργασίας των αστικών κέντρων των νησιών και τη δημιουργία ενός πλέγματος οικονομικής και πολιτιστικής δραστηριότητας μεταξύ τους με κύριο προσανατολισμό τον τουρισμό, τον πολιτισμό και το περιβάλλον, αξιοποιώντας παράλληλα και άλλες δραστηριότητες στις οποίες τα κατ' ιδίαν νησιά διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα (όπως η μαστίχα Χίου, η μικρή μεταποιητική δραστηριότητα που συνδέεται με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, στον κλάδο τροφίμων – ποτών, κλπ).

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την άρση της απομόνωσης, με την ανάπτυξη των συνδέσεων τόσο μεταξύ των νησιών του Β. Αιγαίου, όσο και με τους κύριους πόλους του ηπειρωτικού χώρου και της Κρήτης. Οι ως άνω επιδιώξεις εξειδικεύονται περαιτέρω ως εξής:

- ✓ Ενίσχυση της διασύνδεσης της Χίου με την ηπειρωτική χώρα και τον υπόλοιπο νησιωτικό χώρο.
- ✓ Ενιαίο πολυπολικό αναπτυξιακό νησιωτικό σύμπλεγμα που στην περίπτωση της Χίου περιλαμβάνει την κύρια αναπτυξιακή υποενότητα Λέσβου – Χίου, η οποία περιλαμβάνει τους δευτερεύοντες εθνικούς πόλους Μυτιλήνης και Χίου.

Σημαντικός παράγοντας για την άρση της απομόνωσης και την ενίσχυση της διασύνδεσης της Χίου με τα άλλα νησιά και την ηπειρωτική χώρα, είναι η βελτίωση του τομέα των μεταφορών, επιβατικών και εμπορευματικών.

Σε αυτό το πλαίσιο το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την ΠΕ Βορείου Αιγαίου προβλέπει τα κάτωθι:

- ✓ Αναβάθμιση και κατασκευή νέων τμημάτων των κυρίων οδικών αξόνων σε μεγάλα και πληθυσμιακά εύρωστα νησιά του Βορείου Αιγαίου όπως η Χίος.
- ✓ Για τον κλάδο των εμπορευματικών μεταφορών να ενισχυθούν περαιτέρω οι θαλάσσιες υποδομές, για περιβαλλοντικούς λόγους και στόχο οι υπηρεσίες τους να καταστούν ανταγωνιστικές, δημιουργία νέων ή/και αναβάθμιση υφιστάμενων λιμενικών και αερολιμενικών υποδομών και σύνδεση των μεταφορικών κόμβων (λιμένες, αερολιμένες, εμπορευματικά κέντρα) με, όσο το δυνατόν, πιο αυτόνομα δίκτυα μεταφορών, με σκοπό την αποφυγή φαινομένων κυκλοφοριακής συμφόρησης (σύγκρουση με αστικές χρήσεις). Σκόπιμη κρίνεται η ανάπτυξη εθνικού δικτύου αποκλειστικών εμπορευματικών μεταφορών, ανεξάρτητου από τις ακτοπλοϊκές γραμμές και τους περιορισμούς που η συγκεκριμένη αγορά επιβάλλει. Εν όψει αυτού, οι λιμένες της Χίου, θα ήταν σκόπιμο να εφοδιαστούν με «ελαφρές» υποδομές υποστήριξης τυποποιημένων εσωτερικών εμπορευματικών μεταφορών.
- ✓ Για τον κλάδο των επιβατικών μεταφορών, στρατηγική κατεύθυνση αποτελεί η εφαρμογή των πλέον σύγχρονων προτύπων ασφάλειας (σε υποδομές και μέσα) και η εισαγωγή πιο «καθαρών» μέσων. Στις θαλάσσιες επιβατικές μεταφορές η κύρια στρατηγική περιλαμβάνει την ανάπτυξη λιμενικών υποδομών που θα φιλοξενούν με ασφάλεια και ποιότητα τα σύγχρονα πλωτά μέσα και τους επιβάτες τους. Οι λιμενικές υποδομές και οι εγκαταστάσεις στη νησιωτική χώρα οφείλουν να ακολουθούν την κλίμακα και τη φυσιογνωμία της περιοχής, ιδιαίτερα σε περιοχές παραδοσιακών οικισμών.
- ✓ Στις αεροπορικές επιβατικές μεταφορές η κύρια στρατηγική περιλαμβάνει διαρκή αναβάθμιση των αεροπορικών και αερολιμενικών υπηρεσιών, δημιουργία νέων αερολιμένων και ελικοδρομιών, επέκταση και ενίσχυση της υπηρεσίας των υδροπλάνων και δημιουργία αυτόνομων περιφερειακών δικτύων αερομεταφορών, διερεύνηση παροχής επιβατικών μεταφορών σε απομονωμένες περιοχές με εξειδικευμένα ελικόπτερα, σε σταθερά δρομολόγια καθ' όλο το έτος. Επιπλέον προβλέπεται η υποστήριξη της ανάπτυξης νέων αεροπορικών συνδέσεων μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας, ανεξάρτητων από το κέντρο.

Τέλος, για ολόκληρο το νησιωτικό σύμπλεγμα των νησιών του Β. Αιγαίου επιδιώκονται επιπλέον τα εξής:

- ✓ Η ανάπτυξη δομών και σχέσεων διασυνοριακής συνεργασίας.
- ✓ Η ενίσχυση της συνεργασίας και της διασύνδεσης του νησιωτικού συμπλέγματος με την Αθήνα, την Κρήτη και τη Θεσσαλονίκη και, κατά περίπτωση, με άλλα αστικά κέντρα της ηπειρωτικής χώρας.
- ✓ Η ανάπτυξη συνεργασιών στους τομείς του τουρισμού, της αγροτικής παραγωγής, της μεταποίησης και της διακίνησης προϊόντων, της εκπαίδευσης, της έρευνας και τεχνολογίας, με έμφαση σε αντικείμενα αιχμής για το νησιωτικό χώρο, καθώς και της προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ✓ Η ανάπτυξη του αθλητισμού και της υγείας.
- ✓ Η ανάπτυξη δράσεων για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων προβλημάτων του νησιωτικού χώρου και ιδίως της διοικητικής, συγκοινωνιακής και ενεργειακής εξυπηρέτησης, της διαχείρισης των υδατικών πόρων και των απορριμμάτων – αποβλήτων, του ελέγχου της δόμησης κ.ά..

1.5.2 Περιφερειακό Επίπεδο

Οι υφιστάμενοι και υπό εκπόνηση σχεδιασμοί που αφορούν την Περιφέρεια Β. Αιγαίου περιλαμβάνουν:

- ✓ Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.
- ✓ Το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (ΠεΣΠΚΑ) και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού.
- ✓ Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2021 – 2025 και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού.
- ✓ Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2015 – 2019.
- ✓ Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2021 – 2027.
- ✓ Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).
- ✓ Οι Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ).
- ✓ Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- ✓ Η Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (ΠεΣΚΕ).
- ✓ Ο Περιφερειακός Μηχανισμός για την παρακολούθηση της αγοράς εργασίας.
- ✓ Το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Βορείου Αιγαίου.

Τον Απρίλιο του 2019 εγκρίθηκε η αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και η περιβαλλοντική έγκριση αυτού (ΦΕΚ 181/Δ'/2019), το οποίο επιφέρει αλλαγές και αντικαθιστά τον προηγούμενο χωροταξικό σχεδιασμό της περιοχής. Πέραν των γενικών στόχων του Πλαισίου για το σύνολο της Περιφέρειας, ειδικά για την Περιφερειακή Ενότητα Χίου οι βασικοί στόχοι περιλαμβάνουν:

- ✓ Προωθείται το πολυ-πολικό πρότυπο χωρικής ανάπτυξης. Οι κύριοι πόλοι ανάπτυξης για την Περιφέρεια ταυτίζονται με τους δευτερεύοντες «εθνικούς πόλους» του Γενικού Πλαισίου για το Αιγαίο: τη Μυτιλήνη και τη Χίο.
- ✓ Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης των οικιστικών κέντρων και οργάνωσή τους μέσω πολεοδομικών μελετών. Κατά προτεραιότητα πολεοδόμηση των οικιστικών κέντρων 3^{ου} (Χίος), 5^{ου} και 6^{ου} επιπέδου, ώστε να διασφαλιστεί η «συμπαγής» ανάπτυξη του οικιστικού ιστού και να περιοριστεί δραστικά η περιφερειακή δόμηση.
- ✓ Αξιοποίηση των υφιστάμενων εξυπηρετήσεων διοίκησης, υγείας, εκπαίδευσης, πρόνοιας κλπ. μέσω της αναγνώρισης και υποστήριξης διπόλων ή πολυ-πόλων (Χίος – Καρδάμυλα – Βολισσός – Πυργί).
- ✓ Αναβάθμιση και κατασκευή νέων τμημάτων των κυρίων οδικών αξόνων και κυρίως των ευρύτερων παρακάμψεων του ενοποιημένου πλέον οικιστικού συγκροτήματος. Προτεραιότητα αποτελεί η δημιουργία ευρείας παράκαμψης της πόλης της Χίου με παράλληλες παρεμβάσεις βελτίωσης της πρόσβασης μεταξύ του άξονα παράκαμψης της πόλης και της παραλιακής οδού. Προωθείται, επιπλέον η βελτίωση του οδικού δικτύου της Δ.Ε. Αμανής που θα συμβάλει στην ανάπτυξη του μειονεκτικού / αναξιοποίητου βόρειου τμήματος του νησιού.
- ✓ Ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των κυκλοφοριακών προβλημάτων του ιστορικού κέντρου και προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας.
- ✓ Βελτίωση και αναβάθμιση της λειτουργίας του οδικού δικτύου στο εσωτερικό των οικισμών.
- ✓ Αναβάθμιση και κατασκευή νέων τμημάτων των κυρίων οδικών αξόνων.
- ✓ Αναβάθμιση όλων των υφιστάμενων λιμένων και ανάπτυξη μαρίνων.
- ✓ Ενίσχυση των ενδοπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων και υποστήριξη της ανάπτυξης νέων θαλάσσιων συνδέσεων επιβατικών ή θαλάσσιου τουρισμού μεταξύ προορισμών όπως με τις Κυκλάδες, τα Δωδεκάνησα και τις Β. Σποράδες.
- ✓ Μετεγκατάσταση του λιμένα σε θέση νότια του υφιστάμενου, αφού επιλυθούν τα προβλήματα ως προς τη διάταξη των λιμενοβραχιόνων.
- ✓ Αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών στο αεροδρόμιο της Χίου και διερεύνηση της επέκτασής του προς τη θάλασσα, έτσι ώστε να ευθυγραμμίζεται περισσότερο με τους κυρίαρχους ανέμους και να αποφεύγονται οχλήσεις προς την πόλη της Χίου.
- ✓ Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων αεροπορικών συνδέσεων.
- ✓ Παραγωγή πράσινης ενέργειας με την αξιοποίηση και άλλων πηγών, πλην του αέρα. Ιδιαίτερα, προωθείται η επίσπευση της αξιοποίησης του γεωθερμικού πεδίου της Χίου.
- ✓ Οι τοπικοί σταθμοί παραγωγής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα να μπουν σε καθεστώς ψυχρής εφεδρείας, έπειτα από τη διασύνδεση του νησιού.
- ✓ Πρόσβαση στη χρήση του φυσικού αερίου. Προωθείται η κατασκευή σταθμού υδροποιημένου ή και συμπιεσμένου αερίου.
- ✓ Αξιοποίηση των θερμομεταλλικών πηγών.
- ✓ Περιορισμός φαινομένων υφαλμύρωσης.
- ✓ Αποκατάσταση του ΧΑΔΑ της Χίου για σταδιακή ελάττωση της συγκέντρωσης των βαρέων μετάλλων στο πόσιμο νερό.
- ✓ Άμεση προστασία της γεωργικής γης όπου καλλιεργούνται προϊόντα με ΠΟΠ και ΠΓΕ, όπως οι περιοχές με καλλιέργειες μαστιχόδεντρων και οι περιοχές όπου καλλιεργείται η ελιά θρούμπα στη Χίο.
- ✓ Διερεύνηση της χωροθέτησης ΠΟΑΠΔ για την καλύτερη οργάνωση της αγροτικής παραγωγής.
- ✓ Προωθείται η ενεργοποίηση του μηχανισμού των ΠΟΑΠΔ γύρω από τις περιοχές με γεωργική παραγωγή, ΠΟΑΠΔ καθετοποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων (ΠΟΠ) σε περιοχές με σχετική παραγωγή και προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας στις παράκτιες περιοχές των Ζωνών ΠΟΑΥ.
- ✓ Καθορισμός τουλάχιστον μιας ακόμη Λατομικής Περιοχής στο κεντρικό με βόρειο τμήμα του νησιού.
- ✓ Δημιουργία οργανωμένου δικτύου θεματικών διαδρομών και ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- ✓ Προωθείται η δυνατότητα αναζωογόνησης των παραδοσιακών οικισμών μέσω της δημιουργίας σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.
- ✓ Αναθεώρηση των ρυθμίσεων των Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) με την εκπόνηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων.
- ✓ Παρεμβάσεις ανάπλασης στο ιστορικό κέντρο και σύνδεσή του με τους αρχαιολογικούς χώρους και μεμονωμένα μνημεία.
- ✓ Προωθείται ο σχεδιασμός, η διαχείριση και η προστασία Τοπίων Διεθνούς και Εθνικής εμβέλειας, σε εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο.
- ✓ Εκπόνηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων ενιαία για την ευρύτερη βιώσιμη χωρική και αναπτυξιακή ενότητα Χίος – Οινούσσες – Ψαρά.
- ✓ Προτείνεται η εκπόνηση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), ιδιαίτερα στα Ταμπάκικα και τις παλιές συνοικίες της Χίου.
- ✓ Προτείνονται η εκπόνηση ειδικής μελέτης για την προστασία και ανάδειξη του Κάμπου Χίου ως περιοχή ειδικού ενδιαφέροντος, μοναδικής σημασίας, η αποκατάσταση περιοχών που υπέστησαν καταστροφές από

πυρκαγιές (π.χ. Μαστιχοχώρια) και περιοχών στο ανάγλυφο των οποίων εντοπίζονται επιφανειακές «πληγές» που οφείλονται στην εξόρυξη, καθώς και προγράμματα ανάπτυξης και αναβάθμισης των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων για όλους τους οικισμούς της Χίου, ιδιαίτερα για τους παραδοσιακούς. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ 2014 – 2020 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2014 με την Απόφαση C(2014) 10164/18.12.2014. Οι κύριες δράσεις που χρηματοδοτούνται από τους πόρους του Προγράμματος μέσω των αξόνων Προτεραιότητας αφορούν:

- ✓ Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- ✓ Έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία.
- ✓ Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων.
- ✓ Προστασία του περιβάλλοντος και αποδοτικότητα των πόρων.
- ✓ Υποδομές μεταφορών.
- ✓ Ενίσχυση της απασχόλησης.
- ✓ Κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας.
- ✓ Κοινωνικές υποδομές παιδείας, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.

Σε συνέχεια του ανωτέρω, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ 2021 – 2027 αποτελεί βασικό μέσο εφαρμογής της αναπτυξιακής στρατηγικής της στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021 – 2027. Η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, μέρος της οποίας αποτελεί η στρατηγική του Περιφερειακού Προγράμματος, είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητάς της με στοχευμένη ενίσχυση των εδραιωμένων και αναδυόμενων οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και η άμβλυνση των προβλημάτων και των μειονεκτημάτων, που οφείλονται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πολύ-νησιωτικότητάς της.

1.5.3 Τοπικό Επίπεδο

Όπως προαναφέρθηκε, πρόσφατα δημοσιεύτηκε σε ΦΕΚ το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της Χίου, το οποίο καθορίζει τις κατευθύνσεις σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο. Οι βασικές αναπτυξιακές προοπτικές και στόχοι που ορίζονται είναι:

- ✓ Ορθολογική κατανομή και συσχέτιση των χρήσεων γης,
- ✓ Καθορισμός αποδεκτών ορίων ανάπτυξης,
- ✓ Βελτίωση τεχνικής και κοινωνικής υποδομής,
- ✓ Βελτίωση λειτουργικότητας και μορφής οικιστικού ιστού και φυσιογνωμίας της Δ.Ε.,
- ✓ Βελτίωση συνθηκών ζωής των κατοίκων,
- ✓ Προστασία αστικού και περιαστικού περιβάλλοντος,
- ✓ Ισορροπη και αλληλοστηριζόμενη ανάπτυξη Χίου – Κάμπου και
- ✓ Διατήρηση και ανάδειξη πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής και ιστορικής κληρονομιάς.

Πέραν του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου ο Δήμος διαθέτει Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού που στοχεύει στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου, στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του προς τους πολίτες και στην αναβάθμιση της διοικητικής του ικανότητας. Μέσω του Σχεδίου επιδιώκεται η εισαγωγή μόνιμων διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Οι βασικές κατευθυντήριες αρχές πάνω στις οποίες διαμορφώνεται ο στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου είναι:

- ✓ Σχεδιασμός και ολοκλήρωση των υποδομών.
- ✓ Ανάπτυξη όλων των τομέων του τουρισμού (μαζικού και εναλλακτικού).
- ✓ Σεβασμός των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, με καθοριστικό τον ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο ζήτημα της βιώσιμης ανάπτυξης στο πλαίσιο της νομοθεσίας με προτάσεις που αφορούν στο χωροταξικό σχεδιασμό σε τοπικό επίπεδο, στην οικονομική ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο, στην ενίσχυση των έργων υποδομής, στον έλεγχο της βιομηχανικής ρύπανσης, στη λελογισμένη χρήση των αποβλήτων, στην ανακύκλωση, στον τομέα καθαριότητας, στις συγκοινωνίες, στη δημόσια πληροφόρηση (παθητική και ενεργητική), στην παιδεία και εκπαίδευση.
- ✓ Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την ίδρυση ενός ειδικού εργαλείου που θα συμβάλλει στην προώθηση της επιχειρηματικότητας/ επαγγελματικότητας, δημιουργώντας κατάλληλο επενδυτικό κλίμα και κατάλληλη επενδυτική ψυχολογία.
- ✓ Προώθηση της παιδείας και του πολιτισμού μέσω της εξασφάλισης στέγης στον πολιτισμό, της διοργάνωσης συνεδρίων, σεμιναρίων, διαλέξεων και άλλων συναφών εκδηλώσεων και της συνεργασίας με όλους τους θεσμικούς φορείς παιδείας και πολιτισμού του νησιού.
- ✓ Ενίσχυση της εκπαίδευσης μέσω προγραμμάτων επικοινωνίας, ενημέρωσης, επαγγελματικού προσανατολισμού, ψυχαγωγίας και της δημιουργίας ενός Φορέα Προώθησης της Γνώσης για την δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την εξέλιξη των πολιτών του αύριο.
- ✓ Αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος με επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου, έλεγχο της λειτουργίας των Μ.Κ.Ο. στο νησί, προώθηση αισθήματος ασφαλείας στους κατοίκους και συνεργασία με τις διωκτικές Αρχές.
- ✓ Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, εργασίας και εκπαίδευσης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

- ✓ Προώθηση της ισότιμης συμμετοχής της γυναίκας στην κοινωνική και πολιτική ζωή του νησιού μέσω υποδομών που υποστηρίζουν την εργαζόμενη γυναίκα/μητέρα/νοικοκυρά, της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, της προώθησης και τόνωσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης δράσεων και πρωτοβουλιών που ενθαρρύνουν και υποστηρίζουν την κοινωνική συμμετοχή.
- ✓ Ανάπτυξη του αθλητισμού και της τέχνης.
- ✓ Αξιοποίηση του φυσικού κάλλους, της θρησκευτικής κουλτούρας και της ιστορικότητας για την ανάδειξη του νησιού.

1.6 Υφιστάμενοι Χώροι Στάθμευσης

Δημόσιοι Χώροι Στάθμευσης

Στην πόλη της Χίου οι δημόσιοι χώροι στάθμευσης είναι περιορισμένοι. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη συγκέντρωση των δραστηριοτήτων του νησιού, το ιστορικό κέντρο με την παλαιά πολεοδόμηση και τις μικρές διατομές των οδών, όπως προαναφέρθηκε δημιουργούν σημαντικά κυκλοφοριακά προβλήματα.

Από την Μελέτη Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού της Πόλης της Χίου που εκπονήθηκε το 1999 και επικαιροποιήθηκε το 2007, προκύπτει ότι οι θέσεις στάθμευσης στην πόλη της Χίου ήταν 1.007, σε χώρους στάθμευσης εκτός οδού. Από αυτές οι 542 βρίσκονται σε ιδιωτικούς χώρους, οι 285 σε δημόσιους χώρους και οι 180 είναι χώροι αποκλειστικής χρήσης. Όλοι οι δημόσιοι χώροι στάθμευσης είναι υπαίθριοι. Αυτοί είναι:

- ✓ Περιφερειακά του Κάστρου της Χίου και επί της νησίδας μεταξύ των οδών Μαρτύρων και Κένεντυ, κοντά στο Δημαρχείο της πόλης,
- ✓ Μεταξύ των οδών Μηκιάδων, Σγούτα και Αγ. Αναργύρων, νότια του Ομήρειου Πνευματικού Κέντρου,
- ✓ Μεταξύ των οδών Αγ. Αποστόλων και Ράμνης, βόρεια του Κάστρου, στη νότια πλευρά του Ι.Ν. Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης,
- ✓ Επί της οδού Γλαράκη, βορειοδυτικά του Δημοτικού Κήπου Χίου και
- ✓ Στο παραλιακό μέτωπο, στην νότια είσοδο της πόλης, επί της διασταυρώσεως των οδών Λεωφόρου Ενώσεως και Αεροπόρου Ροδοκανάκη.

Πέραν των ανωτέρω χώρων στάθμευσης δημόσιας πρόσβασης, οι λοιπές ανάγκες στάθμευσης εξυπηρετούνται με παρόδια στάθμευση.

Στον οικισμό του Βροντάδου, που αποτελεί ενιαία πολεοδομική ενότητα με την πόλη της Χίου, υπάρχουν πέντε υπαίθριοι χώροι στάθμευσης στην περιοχή της παραλιακής οδού, συνολικής χωρητικότητας 162 θέσεων, οι οποίες καλύπτουν τη στάθμευση των επισκεπτών και διερχόμενων οχημάτων. Στον υπόλοιπο οικισμό η γενική αρχή που ακολουθείται στον οικισμό είναι ότι στις οδούς πλάτους κάτω των 6,50 μ. απαγορεύεται η στάθμευση εκατέρωθεν της οδού, ενώ στις οδούς με πλάτος ίσο ή άνω των 6,50 μ. επιτρέπεται η στάθμευση από τη μία πλευρά.

Ιδιωτικοί Χώροι Στάθμευσης

Από τα 19.997 νοικοκυριά στο σύνολο του Δήμου, τα 13.883 δεν διαθέτουν θέση στάθμευσης, ενώ μόλις τα 6.114 διαθέτουν μία ή παραπάνω θέσεις στάθμευσης. Αυτό σημαίνει ότι το 69,43% των ιδιοκτητών οχημάτων ιδιωτικής χρήσης εξυπηρετούνται κυρίως από την παρόδια στάθμευση, κάτι που ειδικά στην περίπτωση της πόλης της Χίου που συγκεντρώνει πάνω από το 50% του πληθυσμού του νησιού, συνεπάγεται μεγάλα κυκλοφοριακά προβλήματα.

1.7 Υφιστάμενες Μελέτες

Όπως ήδη αναφέρθηκε πρόσφατα 2021 εγκρίθηκε το νέο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) της Δημοτικής Ενότητας Χίου της νήσου Χίου, το οποίο καταργεί οριστικά το προηγούμενο. Το νέο Γ.Π.Σ. καθορίζει σε πρώτη φάση τις χρήσεις γης με το χωρικό σχεδιασμό και ανοίγει το δρόμο για τη δεύτερη φάση που αφορά στην πολεοδόμηση, στις αναπλάσεις και στα έργα.